

REDACȚIA

Buda-Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pe un an ... 20 cor.

Pe jumătate an ... 10

Pe 3 luni ... 2

Nrii de Duminecă pe an 4 cor.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 bani de fiecare publicație.

Manuscripte nu se inapoiază.

Telefon oraș și comitat 502

Răspunsul nostru.

Din încredințarea clubului parlamentar naționalităților, președintele Dr. T. Mihali a trimis lui Kossuth Ferencz următorul răspuns:

Magnifice Domnule Prezident!

Am onoare a aduce la cunoștința Magnificenței voastre, că invitarea la conferința convocată de Magnificența voastră pe 26 l. c. în afacerea ajutorării familiilor rezerviștilor, trimisă partidului meu, la adresa mea, — am primit-o și am supus-o partidului meu, spre a lua hotărâre asupra ei.

Am onoare a vă comunica în următoarele conținutul partidului meu:

Clubul partidului naționalităților Camerei, se vede cu regret necesitat, la conferința convocată pe 26 Ianuarie prin președintele comitetului dirigent al partidelor întovărășite, în afacerea ajutorării familiilor rezerviștilor, cu toate că este vorba de un scop umanitar, a nu putea lua parte și a nu se putea reprezenta.

Partidul nostru, în considerațiunea sorții cetățenilor și a însemnătății internaționale a monarhiei noastre comune, a luat odată atitudine în chestiunea aceasta, accentuând atunci părerea și sfatul, ca obligații la arme să-și împlinescă și în contra stării de ex-lex, obligațiile lor militare, înrolându-se de bunăvoie. Cu bucurie constatăm, că aceia cărora s'a îndreptat cuvântul nostru de îngrijorare, i-au și dat ascultare în cea mai mare parte, și astfel între naționalitățile reprezentate de noi, sunt numai puține familii de rezerviști avizate la ajutoare, pentru că partea cea mai mare de recruți atât Români, cât și Slovaci și Sârbi s'au înrolat de bunăvoie la regimentele lor, aproape întregind stagiul regimentelor. Prin urmare, pentru stările nefaste ce au urmat din atitudinile contrare ale altor partide, nu putem primi răspundere, deși ca oameni particulari suntem gata după putință a-i ajuta pe cei în mizerie, nu putem însă risca, ca sub pretextul de ușurare a suferințelor și mizeriilor ce au urmat, partidul nostru să s'alieze cu partidele întovărășite, cari în toate privințele au ignorat până acum partidul nostru și juste sale pretențiuni.

În programul comun al partidelor aliate nu este adecă nici un punct, care ar ținti la asigurarea existenței naționale a naționalităților nemaghiare, ba chiar, în vreme ce prezidiul comitetului dirigent, dezvoltă un zel atât de impetuos în favorul celor câtorva familii de rezerviști, de soarta milioanele de naționalități nemaghiare, nu numai în privința politică, dar nici în privința curat umanitară nu află de demn nici a se ocupa măcar. Ce e mai mult, dă mână de ajutor guvernului dela putere la executarea astorfel de ordinațiuni ce se lovesc în legi sancționate, cari atacă naționalitățile nemaghiare în limba, cultura, autonomia școlară și bisericească a lor, prin urmare în existența lor națională.

Cu toate aceste, partidul nostru declară, că ar privi cu bucurie în tendințele politice a partidelor coalizate, o astfel de cristalizare de convingeri, care ar tinde la realizarea ideilor agitate, — adevărat că până acum zădarnic — de președintele

de odinioară al partidului 48-ist, Mocsary Lajos. În cazul acesta, partidul nostru ar fi cel puțin în situația norocoasă, de a-și putea face obiect de apreciere colaborarea din caz în caz cu partidele coalizate.

Aducându-vă acest conclud al partidului meu la cunoștință, sunt Al Magnificenței voastre

Cu distinsă stimă:

Dr. Teodor Mihali,

președintele clubului naționalităților din Dietă.

Răspunsul va mulțumi, desigur, pe toți Români. Căci el nu este decât un rezultat al unei atitudini politice observat în trecut de toți Români. Factorii politici români dela început s'au pus adecă — în chestie militară — cu desăvârșire altă părere decât coaliția. Prin urmare nici acum, reprezentanții autorizați și legali ai Românilor, deputații, nu puteau să ia parte la o conferință în care era vorba a se consfinți politica lui Kossuth și tovarășii săi.

Când noi în presă și adunări am sfătuit poporul să meargă chiar de bunăvoie sub drapel, n'avem ce să căutăm între cei cari tocmai prin încurcăturile ce au căutat să provoace în armată au ținut a face capital și a silui coroana spre concesiile dorite de șovinismul din coaliție.

Tonul calm, dar hotărât, în care președintele clubului național arată, de ce Români nu pot avea încredere în coaliție, de asemeni, credem că va fi aprobat de toți Români.

Intr'adevăr, partidele din coaliție nici n'au vrut să recunoască ființa partidului nostru național, cu atât mai puțin s'au arătat vre-o dată dispuse a lucra ceva pentru ușurarea sortei Românilor prigoniiți de guverne, ci din contră, cum foarte bine observă răspunsul românesc, chiar pe actualul guvern, declarat de coaliție antilegal și anticonstituțional, l'au spriginit și aprobat în tendințele lui de a da lovitură instituțiilor noastre culturale.

Și zădarnic afirmă coaliția, că întreaga conferință n'are de cât scop filantropic. N'o crede nimeni.

N'o pot crede nici Ungurii. Pentru că cine poate crede, că între atâtea somități politice câte sunt în coaliție, să nu-i fi trecut prin minte nici unuia adevărul, că zădarnic se pornește acțiunea socială menită să ajute familiile rezerviștilor, asta nu e cu puțință. Să zicem anume că nu sunt de cât 40.000 familii, căror s'ar cuveni ajutor, celelalte, până la 50.000 fiind bogate. Și atunci presupunând, că uneia s'ar da ajutor lunar numai 10 fl., ar face pe lună 400.000 floreni...

Cine și unde s'ar putea colecta lunar atâtea bani?

Și când ar fi la împărțală, cât s'ar da Românilor?

Ear adunându-se 100—200 mii, ar fi o picătură de apă aruncată în mare. Vorba e că și astfel coaliția crede a-și putea spăla obrazul: ar putea zice că s'a îngrijit de soartea nenorociților ajunși însă în mizerie din pricina politice coaliției.

Și cum s'ar lăuda îndeosebi printre Români, zicând — în schimbul unor fărâmituri ce ni-ar arunca și nouă — că eată, câtă grije, milă și dragoste are Kossuth și pentru bieții Români. Ce capital politic n'ar face din asta!

Pe când adevărul e că întreaga afacere nu e decât praf aruncat în ochii celor proști.

Bülow și criza din Ungaria. Presa maghiară înregistrează la loc de frunte și cu vădită plăcere știrea că zilele trecute, când cu negocierile privitoare la convenția comercială, Bülow și-a exprimat rezervele sale în privința aplicării convenției fără ca aceasta să fie votată de parlament. Asta ar fi contribuit ca Viena să caute a face înțelegere cu coaliția.

Ce gălgăie ar face presa coaliției dacă un asemenea amestec indirect s'ar fi făcut într-o chestie și pe vreme nefavorabilă coaliției.

PROBLEME NEDESLEGATE.

— Un răspuns revistei Sămănătorul. —

Articolele publicate sub titlul de mai sus în coloanele «Tribunei» aveau menirea a atrage atențiunea mai ales a conducătorilor poporului român asupra unor *rele mari*, cari împedecă pe români a ocupa și păstra pozițiunea politică în regatul ungur ce li-se cuvine și la care ei aspirează; totodată s'a făcut și încercare a pune în discuțiune publică mijloacele de îndreptare. Motivele acestor publicațiuni erau politice și actuale. Politica de maghiarizare a intrat într-o criză grea. După toate prevederile va trece un timp îndelungat, până-ce șovinismul maghiar își va putea redobândi earăși puterile pentru a lovi în ființa popoarelor nemaghiare, îndeosebi a Românilor. Acest period de slăbire al Maghiarilor trebuie folosit de români prin o lucrare serioasă de întărire temeinică.

Pentru a putea fi combătute și vindecate relele, de cari suferim, ele trebuiau mai înainte descoperite și constatate în mod cert. Cifrele sunt reci și seci, dar inevitabile la asemeni operațiuni. «Articolele îmbulzite cu socoteli» nu vor fi oferit o lectură plăcută mai ales pentru aceia dintre cetitori, cari sunt obicinuiți a trece repede peste un articol de ziar. Cu căi însă relele erau mai ascunse și mai dispăcute pentru noi, cu atât mai multă nevoie era de cifre și socoteli. Măhnit și surprins de concludsiunile — caracterizate pe nedrept de «desperate» — «Sămănătorul» caută mai întâi a slăbi valoarea cifrelor folosite de noi, imputându-ne, că n'am indicat originea lor și calificându-le «ca venite» de nu știu unde; se îndoiește de

VÂNZARE MARE pentru transportare
toată marfa din magazin: articole
de sticlărie, porcelan și lămpărie se
vând cu prețuri foarte reduse

de prăvălie.

Rog P. T. public binevoiască a se convinge personal; cercetarea magazinului nu obligă pe nimeni la cumpărare.

Szabó Albert

liferant de curte a Alt. Sale
archiduceului Iosif

Arad, str. Atczel Peter Nr. 1.

Telefon de oraș și com. 939.

valoarea științifică a conscripțiilor de acum 157 ani; nu-și poate explica cum lucrurile dovedite de noi «nu se văd și nu se simt, nu se cred și nu se spun de aceia cari au sub ochi procesul de dezvoltare al populației noastre, nici de ai noștri, nici de străini.» Cum s'ar putea crede — se întreabă «Sămănătorul» — «că românul ar fi puțin roditor când e singur, mai roditor când e lângă unger, și plin de belșug când s'ar desfășura între sasime?» «Cum s'ar putea crede că acum 157 ani anume sate românești erau mai bine locuite decât astăzi?» «Și ce valoare doveditoare pot să aibă statistice pe câte zece ani?» Și ce socoteală poate fi aceea care nu ține samă de emigrări, strămutări etc.?

Numai încapă nici o îndoială, că «Sămănătorul» a trecut repede peste articolele noastre, căci altcum nu putea să-i scape că am spus anume că cifrele folosite de noi provin din statistica oficială a statului; că statistica de acum 157 ani este făcută de autorități românești sub controla statului; că cercetările noastre nu se întind asupra Ardealului ci numai asupra unor văi, dintre care una, Murășul, străbate și o bună parte a țării ungherești; că nu ne-am ocupat de procentul de nașteri la români, ci numai de numărul absolut și relativ al Românilor de pe aceste două văi; că statistica folosită de noi cuprinde un period de douăzeci și nu de zece ani; că am ținut samă de emigrări, strămutări, invasiuni etc. pretutindeni unde procentul de creștere anormal reclama o explicațiune; și că rezultatele constatate de noi n'au putut fi văzute, simțite, crezute și spuse nici de ai noștri nici de străini din cauză că nici ai noștri, nici străinii nu s'au ocupat până acum de asemenea cercetări și constatări.

Statistica oficială a Ungariei va fi având defecte; în tot cazul ea este bănuită ca tendențioasă. Cu toate acestea defecte și noi Românii suntem siliți să o folosim, fiindcă n'avem alta cu mai puține defecte. Statistica bisericească românească este incompletă, datele ei se referă la credincioși, cari nu toți sunt români și nu este tocmai după principii unitare. Cele două decenii de comparațiune, — mai multe nu permite statistica oficială a statului — sunt suficiente a cunoaște în mod cert direcțiunea, în care se desvoltă poporul român. Peste patru ani urmează un nou recensământ general, care va face cu puțință confirmările și corecturile necesare. Conscripțiile episcopilor Clain și Aron dela 1733 și 1750 s'au folosit de noi numai în trecut pentru a întări o constatare, care rezulta deja din datele statistice oficiale. Nimeni nu s'a ocupat până acum cu cercetări asupra valorii științifice a celor mai vechi numărători ce avem. Ne lipsesc însă ori ce motive pentru a ne îndoii de conștiincioșitatea

lucrării săvârșite de acești doi episcopi români. Cifrele și socotelile, cu care am operat, sunt deci cele mai bune posibile. Pentru ce n'am voi să credem în ele? Pentru că ne displac concluziunile, la care suntem constrânși?

«Sămănătorul» nu poate crede, că acum 157 ani anume sate românești erau mai bine locuite de cât astăzi. Tabloul ce urmează mai la vale prezintă datele populației române pentru un grup de 10 comune românești, situate pe malul drept al Oltului, pe periodul dela 1733 până la 1900, adică de 167 ani. Recensământul din 1733 au fost făcut pe familii. Pentru posibilitatea comparării numărul familiilor este transcris în tablou pe suflete, socotind fie care familie cu 5 suflete.

COMUNA	Locuitorii români la anul				
	1733	1750	1880	1890	1900
Rucăr	925	983	651	640	658
Feldioară	745	753	484	551	548
Ghișasa-de-sus	470	600	683	692	750
Ghișasa-de-Jos	750		662	656	717
Ilimbav	615	566	537	573	560
Fofeldea	885	986	894	922	904
Glâmbocă	520	410	404	424	453
Colun	545	782	477	490	519
Săcădate	1110	893	959	994	1005
Cornățal	825	573	564	709	624
Suma	7390	6545	6314	6651	6732

În fața acestor cifre ne mai putem îndoii? În aceste 10 comune descreșterea populației române se manifestă în modul cel mai pronunțat nu numai în raport cu recensământul dela 1733 și 1750 ci și în raport cu cel dela 1880. Sunt însă și alte comune românești, în apropierea acestora, ca Ticușul-român, Șoma, Galați, Calbor, Săsăuș, Vecerd, Bendorf, Cichindeal etc. în care putem constata aceiași tendință, deși nu în proporții atât de mari. Mai mult: pe întreg malul drept al Oltului dela Crihalma până la Boița se poate constata atât în raport cu anii 1733 și 1750, cât și cu anul 1880 o depresiune în creșterea populației din satele românești. Decreșterea nu este deci numai o aparițiune întâmplătoare sau locală, sau închisă, sau rezultată numai din cifre «venite de nu știu unde», din statistica fără valoare științifică și numai de pe zece ani.

«Sămănătorul» nu poate crede că Românii în satele românești nu prosperează, ci în cele maghiare ei sporesc bine și că în cele germane sporesc mai mult decât normal. Nu ne rămâne decât să prezentăm și în aceasta privință cifre și so-

coteli. Regretăm că din cauza datelor necomplete ale recensământelor din 1733 și 1750 nu putem, pentru moment, să întocmim și acest tablou pe întreg periodul de 167 ani. Dar și datele din cele trei numărătoare ungherești sunt pe deplin convingătoare. Tabloul ce urmează prezintă după statistica oficială a Statului numărul populației române de pe valea Oltului dela Brețcu și Ozun în jos pentru periodul 1880-1900.

COMUNE	Populațiunea română la anul			Creșterea			
	1880	1890	1900	dela 1880-1890		dela 1890-1900	
				efect.	%	efect.	%
163 comune românești	151667	159984	168632	8417	5.48	8648	5.40
46 comune maghiare	14741	16492	17279	1754	11.90	787	4.75
57 comune germane	24093	27568	34302	3475	14.42	6734	24.42
12 comune mestecate	15816	17191	20463	1375	8.69	3272	19.03

Diferențele atât sunt de marcante, încât îndoiele nici în cifre, nici în socoteli, nici în concluziuni nu mai pot avea loc. Procentul afară din samă mic al Românilor din comunele românești ne dovedește — nu că românul «e mai puțin roditor când e singur» — ci că parăsește comuna sa pentru a căuta altunde condițiuni de traiu mai prielnice. Pe aceste le află mai ușor și mai în grabă în comunele învecinate, locuite de Germani și Maghiari. Astfel se explică în mod firesc și procentul de creștere anormal al Românilor în comunele maghiare, germane și mestecate.

Suntem de acord cu «Sămănătorul» în privința gravității acestor cestiuni. Ținând samă că mai mult decât trei părți din numărul total al Românilor locuiesc în comune românești și că tendința de a parasi aceste comune, fie prin emigrări, fie prin strămutări se manifestă, încât am putut constata până acum, atât pe valea Oltului cât și pe valea Murășului, ne va face să înțelegem, să credem, să simțim și să vedem cu toții cât de puțin încă cunoaștem raporturile noastre proprii și cât de necesară și de urgentă este acțiunea pentru reducerea numărului analfabeților noștri și pentru ameliorarea stării economice a poporului român.

Eugen Brote.

«Sămănătorul» binevoit să amintească și de lucrarea mea «Românii din Statul Ungar» și de concluziile mai optimiste la care am ajuns eu. Observ că în lucrarea mea se arată numai starea noastră dela 1900, nu intra în intenția mea să fac un studiu comparativ pe mai multe decenii îndărăt nici privitor la analfabeți nici privitor la spor.

CAVOUR.

Domenico Zanichelli, care acum zece ani și mai bine adunase și publicase scrierile lui Cavour, a dat de curând la lumină o biografie a marelui întemeietor al unității Italiei.

În biografie se istorisește, în zece capitole, viața așa de scurtă, dar nespuse de agitată și bogată în fapte a bărbatului de stat, care a trebuit să părăsească lumea aceasta atunci când steaua lui Bismarck se înălța glorioasă pe cerul Germaniei.

«Italienii să-și aducă aminte» — zice Zanichelli — «că dintre toți Italienii, Cavour a fost acela care posedă în chipul cel mai desvârșit și mai sigur ideea libertății în diferitele ei manifestațiuni; el a fost acela care a priceput mai bine viața modernă; care a pătruns mai bine problemele morale și sociale».

Zanichelli caută a întări adevărul acestei afirmațiuni a sale, cu cariera marelui bărbat de stat.

Cavour aparține uneia dintre cele mai distinse familii din Piemont. De tânăr încă era socotit de către rudele sale nobile ca revoluționar. În cercul restrâns al familiei sale, el stătea la extrema stîngă. Repartizat la direcția corpului de geniu din Genova, în 1830 — era în vârstă de 20 ani — primește cu bucurie vestea despre revoluția din Iulie și jubilează de soarta Bourbonilor. Dar totuși nu se afla încă în înțelegere cu corifeii din «Giuvine Italia», al cărui organ era ziarul genuez «L'Indicatore»; căci de pe atunci chiar, el înclina spre principiile a ceea-ce se zice «juste milieu». El nu doria revoluția; voia din contră ca oamenii și statele să se dezvolte încontinuu, să-și modifice tradițiunile istorice în spiritul progresului; părerea lui era, că stările rele existente se puteau stărpi prin mijloace legale, dar că nici odată o

crimă veche nu poate fi înlăturată printr'una nouă. Era de părere că revoluția ideilor trebuie să premeargă celei prin forță, căci un teren necultivat nu poate rodi nici cele mai nobile semințe.

Îndeosebi din Franța și Anglia avea el să-și aducă uneltele pentru a inaugura în patria sa era cea nouă. Cavour voind să cunoască stările din Franța, a trebuit să petreacă însuși adeseori acolo. Ziarelor franceze nu le era permis să treacă granițele Piemontului, fiind primejdie că ar importa otrava liberalismului. Când matusa lui Cavour, ducesa de Clermont-Tonnere, își exprima dorința de a citi «journal des Debats» au trebuit lungi tratative între guvernul din Sardinia și ministrul Franciei la Turin, până ce ducesa să primească permisiunea ca să citească sus-citatul ziar parizian.

Cercul îngust dela Piemont nu-i convenia. Doria orizonturile mai largi ale Franciei. În Paris vizita mult îndeosebi salonul contesei Circourt. Rușoică de naștere, fostă contesă Tolstoi, era o femeie la înălțimea culturii franceze. Sismondi i-a scris: «Nici odată o Franceză n'a fost așa de Franceză ca Moscovița mea». Thiers i-a slăvit casa din Rue des Sausayes ca «un salon de aclimatizare» arătând prin asta că prin ea au putut veni în atingere oameni de activitate și sentimente. Contesa însuflețită prin aprobările sale pe fînărul piemontez urgisit acasă pentru sentimentele sale revoluționare. Ea-l incurajă să schimbe viața îngustă din Turin cu un cerc mai mare de activitate în Paris. El răspunde însă: «În fericire sau nefericire, viața mea este a patriei mele; nici odată nu-i voi fi necredincios, chiar și când în altă parte m'ar chema o soartă strălucită». În Paris a văzut și a studiat totul: la contesa Circourt societatea modernă, iar în casa ducese d'Abrautes

«vechile obiceiuri ale aristocrației, moaștele tuturor guvernelor». Doria să facă cunoștința tuturor literaților de valoare, să viziteze toate teatrele. Pentru el, Rachel era cea mai mare artistă dramatică. Cu toate aceste a criticat-o. Cu ocazia reprezentății piesei lui Lemercier: Frédégonde, la dame et la demoiselle, Cavour scria în Noemvrie 1842: «În viața mea n'am azistat la o tragedie mai respingătoare. Versuri mizerabile, intrigi absurde, caractere exagerate — absolut neinteresant. D-ra Rachel, cu tot talentul său cel mare, cu greu era de înțeles. Era de nesuferit când se sforța să redea cu sinceritate ura, grozăvenia. Nu înțeleg de ce d-ra Rachel și-a ales această piesă spaimântătoare; par'că era ispitită să vadă cât de departe merge puterea talentului ei de a birui dificultăți de tot felul. Poate că a voit să ne arate că știe să facă a fi primite lucrurile cele mai nebunești și mai fără gust. Și-a satisfăcut vanitatea în paguba artei și a adevăratei sale glorii... În exagerarea pasiunilor, a crezut că a descoperit un nou mijloc pentru desfășurarea talentului său. Dar voind cu forța să fie pasionată, a eșit din natura reală și a intrat într'o lume excepțională, ce poate fi adevărată, dar care însă nu e privită de cât ca înfiorare... Trecând limitele, n'a provocat de cât o uimire penibilă în loc de cea admirațiune pe care de almintrele știe așa de bine să și-o câștige. Adevăratul motiv care a îndemnat-o a da din nou viață acestei triste tragedii, trebuie văzută poate în împrejurarea, că costumul Frédégondei îi șade admirabil — ea, doar, cu tot geniul său, e mai mult femeie de cât artistă dramatică».

Cine nu recunoaște în aceste rânduri pe publicistul fin și de talent?

(Va urma.)

Desmintirea unor calomnii.

Am arătat în penultimul număr al ziarului nostru, cum un mișel și-a bătut joc de presa maghiară, spunând că respectabilul domn Florian Duma, avocat în Oradia, a dat «ponos» la ministerul de culte împotriva mitropolitului Mețianu pentru că n'a reglementat pe vicarul Mangra. Ziarele spuneau că onorabilului domn Dr. Fl. Duma, acest mare iubitor de biserică, i-ar fi venit ideea să ceară a se delega patriarhia dela Tarigrad să — ancheteze.

Nu știm dacă o asemenea idee i-a plesnit prin minte inteligentului avocat român. Vedem numai că bazaconia asta agenția telegrafică din Budapesta a transmis-o și la București, unde ziarele au luat-o în scrios, căci au publicat-o.

Toată chestia e o întrigă meschină și e de regretat că și ziare românești s'au lăsat seduse.

Eată ce scrie «Nagyvárad» referitor la aceasta afacere :

Correspondentul nostru budapestan a căutat de altfel să se informeze de stadiul afacerii chiar la ministerul de culte, unde i-s'a spus că în urma invitării ministrului de culte Lukács György, episcopul Aradului I. I. Papp a arătat în adevărată lumină afacerea lui Mangra.

Episcopul spune, că a studiat până în amănunte actele procesului de calomnie intentat lui Emanuil Măglaș și s'a convins că peste tot, Măglaș n'a dovedit nimic în sarcina lui Mangra fafte pentru care i-s'ar fi putut face proces disciplinar vicarului. Episcopul se provoacă la decizia definitiv nr. 1115/B—1904 al tribunalului din Timișoara ca judecatorie de presă în care *Măglaș a doua-ora e pus sub acuză pentru că a calomniat pe vicarul Vasile Mangra, din cauza morții lui Măglaș procesul a trebuit însă sistat.*

Episcopul mai arată, că în motivarea deciziei în decursul contraacțiunii făcute de Vasile Mangra pentru a dovedi nețemeinicia afirmărilor calomnioase, s'au scos la iveală și s'au dovedit lucruri necunoscute senatului care întâiaora nu pusesse pe Măglaș sub acuză.

Acestea sunt de importanță decisivă tocmai într-o chestie importantă: fost-a ori nu de bună credință autorul când a publicat calomniile. Și fiindcă *nu s'au dovedit de adevărate afirmările* lui Măglaș, ci din contră *s'a dovedit că a fost de rea credință*, a fost pus sub acuză.

Episcopul își termină adresa astfel :

«Și fiindcă din punct de vedere bisericesc alte obiecțiuni ori acuzări nici odată, de nimeni nu s'au ridicat împotriva lui Vasile Mangra în cariera lui preoțească de peste 26 ani, și eu de asemenea atât în funcțiunea lui cât și în viața sa privată îl cunosc drept *bărbat fără prihană, onest și brav*, rog și din parte-mi pe Excelența Voastră să luați acestea spre cunoștință, ca astfel lui V. Mangra, vicarului meu episcopesc să i-se deede satisfacțiunea ce i-se cuvine pe drept pentru hărțuile nemeritate la cari a fost expus, ceace imperios pretinde și pacea internă a Diecesei mele și interesul autorității oficiului».

Credem că cele de mai sus vor pune capăt intrigelor perversilor și nemernicilor.

Convocare.

Subscrișii convocăm adunare poporală româno-sârbă în comuna Szerb-Ittebe (comit. Torontal) pe *Duminică în 28 Ian. a. c. n. la 10 jum. înainte amezii*, la care sunt poftiți toți aderenții clubului deputaților naționaliști din parlamentul țării.

Obiect :

1. Despre situațiunea politică din țară.

2. Despre votul universal.

Szerb-Ittebe, la 23 Ian. 1906 n.

(Urmează numeroase subscrieri.)

NOUȚĂȚI.

ARAD. 27 Ianuarie 1905.

Nouă cosciuguri.

Nouă cosciuguri din scândure albe, așezate pe veștede ramuri, au fost duse M. rți, în 23 Ianuarie st. n. într'un convoiu din cele mai triste, la groapă. În urma lor, vinea o droaie de femei, copilași, goi, desculți, zgriburiți și cu fețele îngălbenite de boale, sfâșiind cu țipetele lor văzduhul rece al iernii. Erau cei nouă nefericiți, uciși ca niște câni în Nándorhegy de armele gendarmilor...

Ți-s'a frânt inima, văzând scena aceasta. Eri încă erau mulțumiți cu nemernicia lor viață, căci bărbatul, tata aducea 12 coroane la săptămână dela fabrică, azi sunt pe dramuri... Cei ce le-a câștigat mălaiul de toate zilele, zac în cele cosciuguri, pe paie și crângi veștede...

Convoiu se oprește. A ajuns la groapă. Copilașii încungiură groapa. Oameni miloși, îi trag și opresc să nu s'arunce în ea. Plâng și țipă de țipă și frange inima. Ai crede că plânge și văzduhul d'atâta jale...

Dar te-ai înșelat. E numai viscolul care șueră printre crucile din cimitir. Căci întorcându-ți privirea dela priveștiștea aceasta, înapoia ta vezi coșul fabricii din care iasă nepăsător fumul, ziua-noaptea, storcând, cu mașinele vecinic în lucrare milioane, pe seama a câtorva...

Fabrica e posesiunea unei societăți pe acți care plătește dividende colosale. E obiceiul că munca se dă în întreprindere așa nimiiilor măiestri, care pentru anume mită ademenesc pe nefericiții țărani, scăpați, sărăciți, isgoniți din vetrele lor strămoșești, de muncitori. Aceștia s'fericiți, dacă pot câștiga câțiva fiveri, dar câștigul să fie sigur. Amar se înșală. După trei patru zile de lucru, sunt dați afară. Adevărat târg de sclavi. Specula măesrilor, care în chipul acesta se împart pe mită...

Intre victimele nevinovate din Nándorhegy sunt și trei Români. Toți trei au lăsat după sine o grămadă de copilași, în cea mai cumplită mizerie. Pornim o mică colecție pentru dâșii. Câteva coroane încă va putea contribui la ușurarea mizeriei lor. Facem apel către cetitorii noștri să le dea, care cum poate câțiva fileri. Banii să se trimită la adresa administrației ziarului care-i va administra femeilor nenorocite.

Cuțăm azi următoarele dăruiri :

Dr. Nicolae Oncu	5 cor.
Ioan Russu Șirianu	2
Sever Bocu	1

Statua regelui în Caransebeș.

Publicul comitatului Caraș-Severin, a hotărât să ridice o statuă regelui, pe una din pietele Caransebeșului, drept recunoștință pentru darul regesc acordat cu ocazia sistării graniței. Cu executarea bustului a fost însărcinat sculptorul Fadrusz János, în răstimp murind însă acesta, a fost însărcinat cu executarea bustului colaboratorul măestrului, Rollinger, care a și terminat lucrarea. Statua îl înfățișează pe Majestatea sa ca tânăr, în haine de general și lângă svelta sa figură de a stânga și de adreapta stau duoilei, simbolul comitatului.

Statua, prima ce o are Francisc Iosif țeara ungurească, va fi desvălită la toamnă, dacă până atunci va fi pace. Dacă!...

— **Concertul și petrecerea** ce se va arangia în Arad promite a fi un adevărat eveniment. Își vor da aici întâlnire artiști și artiste de valoare. Ca mai nou putem anunța cu plăcere, că tineretului arangiator i-a succes a câștiga concursul gentilei domnișoare Melania Brândușan, pianista distinsă din Blaj. Toți și toate dau adesiunea lor pentru un scop nobil ca cel urmarit de comitetul arangiator, adică ajutorarea unei instituțiuni culturale.

— **Țara-i mântuită.** Ziarele budapane scriu :

Marea corabie «Caronia» a societății Cun Line a sosit Joi în portul Fiume, dar călăt n'au putut debarca din cauza furtunii. Până ac s'au înștiințat 2700 inși cari să plece cu această corabie în America. Pentru a fi de față la plecarea emigranților, a sosit aici și contele Aponyi.

Țara-i mântuită!...

Ori poate că s'ar ușura mai mult dacă ar pleca și lunganul conte!

— **Fasiunile asupra datoriiilor întabulate pe case ori moșii.** Cei ce pot avea interese pentru datorii, sau rente întabulate pe case și pământuri, dobândesc o scăzământ al dării suplimentare, — adică aruncului după darea de casă și pământ de la fac în timpul prescriis de lege fasiunile asupra acestor datorii întabulate. Fasiunile se pot face până la 31 Ianuarie st. n. 1906 pe blanchete, ce se capătă la toate primăriile (antistiile) comunale și se pot preda decursul oarelor de oficiu provăzute cu dătele și cu subscrierea necesară. La caz de boală sau ivindu-se altă piedecă, din pricina căreia cineva n'a putut preda la timp fasiunile sa, celui împedecat îi stă în drept a face cerere de justificare, arătând cauzele, pentru cari a fost împedecat și înaintând fasiunile datoriiilor sale pe imobile până la 15 Februarie n. c. tot la primăriile comunale și la perceptoratele orașenești. *Cel ce n'a înaintat fasiunea sa până la 31 Ianuarie n. c. și n'a justificat întârzierea ei până la 15 Februarie st. n. 1906, pierde avantajul ce dă legea pe acest an, adică nu i-se scade nimic din aruncul după casa și pământ.*

— **Desmințire.** Ni se scrie :

Onorată Redacțiune!

În nr. 9 al «Tribunei» între noutăți sub titlu «Au luat-o rasna sau bat câmpii» să face amintire și de persoana mea.

La aceasta declar, că eu în contra Escelenț Sale dlui Metropolit Ioan Mețianu n'am făcut n-o arătare la ministru de culte sau în alt loc.

Vă rog, ca să binevoiți a publica în foaie Dvoastră această declarațiune.

Cu toată stima

Oradia-mare, 25 Ianuarie 1906.

Dr. Florean Du

Luăm act!

— **Școala civilă de fete din Arad.** Să acest titlu citim în «Gazeta Transilvaniei»: (Redacțiune! Negreșit, că prima preocupățiune fiește-căruia om cu familie trebuie să fie educațiunea și instrucțiunea copiilor săi în spirit civic și național. Așa numai vom contribui la creșterea unei generațiuni de care ne fie fală și care cu demnitate să ne înlocuiească. Conduc de acest principiu o fetiță a noastră care n'ai nainte a fost eleva unui claustru chiu și cu renume, în anul acesta soția mea dus-o și inscriis-o în școala noastră civilă de fete cu internat din Arad.

Am tot dorit ca să-mi cercetez fetița și să conving despre viața din acel internat. Așa de mult am fost acolo și voesc ca onor. puțitor al prețuitei «Gazete», să afe cum e în dus acel institut de educațiune și instrucțiune să-și poată face o judecată clară asupra viitorului elevelor din acel institut.

Mărturisesc din capul locului, că am fost cut surprins de toate cele văzute și constatate internat. Din convorbirea cu doamna directoare, Iudita Secuia născ. Truța, o matronă vârabilă, m'am convins, că dânsa este sufletul și lea. Prin cultura ei întinsă și foarte aleasă, în devăr imprimă în sufletele fetițelor: iubirea

neam, de lege, de patrie, de curătenie și ordine. Apoi din fețele rumene și ținuta vioaie a elevelor am dedus și m'am convins, că dănsule se bucură de o hrană indigestivă și nutritivă, precum și de o tractare părintească, bună, sinceră și iubitoare, atât din partea doamnei directoare, cât și a domnișoarelor profesoare.

Doamna directoare a avut afabilitatea de a mă conduce și de a-mi arăta întreg institutul: prânzitor, dormitor, muzeu, scaldă, cină, infirmerie, cămară, celariu, salele de învățământ ș. c. l. și cu toate că acest edificiu nu e prea încăpătoriu, totuși o ordine și curătenie mare ca și aici, nici într'un internat mai modern n'am putut găsi.

O datorință morală mi împlinesc relevându-le aceste în publicitate, ca un om cu totul independent, însă cu interes față de această școală. Pot fi mândri indeosebi atât P. S. S. Dl episcop Ioan I. Papp, cât și conducătorii institutelor noastre din Arad, că în doamna directoare au aflat persoana dorită, care cu tot devotamentul sufletului său nobil conduce acest institut.

Un tată de familie.

— **Prietenie franco-română.** Marele ziar francez «Figaro» publică o adresă, ce i-se trimite din București și prin care i-se mulțamește de inițiativa luată pentru constituirea unei societăți franco-române, care să aibă de scop cultivarea prieteniei celor două țări. Adresa spune:

«Suntem încredințați de bunele efecte ale inițiativei. Realizarea proiectului d-voastră răspunde celor mai scumpe dorințe ale Românilor, cari au avut totdeauna pentru Franța cea mai vie și adâncă afecțiune.»

Adresa e semnată de cele mai de seamă personalități române, între cari Barbu Delavrancea, Dissescu, Missir, Filipescu, Istrati, Mihail Canacuzino și foarte mulți deputați, senatori și profesori. «Figaro» invită din nou în mod călduros pe Francezi să adere la liga franco-română spre a-și arăta simpatia pentru frații latini de pe malul Dunării.

— **Grevă de tipografi.** În Neoplanta a izbucnit greva de tipografi. De trei zile nu apar ziarele locale și în tipografi stagnează ori ce muncă, căci și elevii s'au solidarizat cu culegătorii.

— **Datina străveche.** În Mezötereme s'a întâmplat zilele trecute o mare nenorocire. Trecând un convoiu de nuntă pe dinaintea casei lui Hert Mátyás, acesta cum era datina din bătrâni, a dat o împușcătură în cinstea nuntașilor. Dar spre nenorocirea lui. Când și-a slobozit pușca, tocmai atunci a trecut pe dinaintea porții nevastă-sa pe care a nimerit-o glonțul. Nefericita femeie se luptă cu moartea.

— **Cărți românești confiscate.** Precum cei tim în «Revista Bistriței», judele de instrucție și procurorul din Bistrița au făcut la 12 Ianuarie perchișiție în biblioteca reuniunii române de cetire din Zagra și au confiscat următoarele cărți: Istoria Românilor sub Mihai Vodă Viteazul; de Balcescu (2 ediții); Români din regatul ungar și politica maghiară de I. Slavici; Discursul lui V. A. Urechia, rostit în Senat la 2 Decembrie 1893; Discursul lui D. A. Sturza la desbaterea adresei, rostit la 9 și 10 Decembrie 1894; și Istoria Românilor de Xenopol (3 volume).

— **În Paris se află o societate pentru schimbul copiilor.**

Scopul acestei societăți este să trimeată copii în diferite țări străine pe la familii și să primească în schimb copii din străinătate în familiile franceze.

Anul trecut această societate a trimis 44 copii francezi în 39 familii Germane, 4 Engleze și una Austriacă. Familiile Germane, Franceze și Austriace au trimis în schimb copii lor la familiile Franceze.

Cu chipul acesta copii învață să cunoască limbi și țări străine.

— **Cât a costat tunelul Simplon.** O statistică recentă oficială spune că până la sfârșitul anului 1904 cheltuielile pentru construirea tunelului Simplon s'au urcat la 67,229,000 franci.

Anul 1904 a reclamat cheltuieli nouă în suma de 8,250,000, astfel în cât toate cheltuielile până la finea anului trecut se urcă la 75,584,000 fr.

Această uriașă sumă a plătit-o în cea mai mare parte Elveția.

— **Doi «chiriași».** Ziarul «Figaro» descrie în mod amuzant vizitele făcute de cei doi președinți ai parlamentului francez, dl Fallières și dl Doumer, imediat după realizarea lor, dlui Loubet, președintele republicii vizite cerute de uzul parlamentar.

Dl Doumer a fost cel dintâi care a intrat la președintele republicii. Salutări, strângeri de mână apoi așezarea neglijentă pe scaun, o aruncătură de ochi repede asupra mobilierului și aranjamentele odăii. Convorbire foarte scurtă. Dl Doumer vorbește de timpul frumos. Dl Loubet de ploaie. După două minute președintele camerei se scoală.

— **Domnule președinte, nu vreau să vă deranjez; aveți poate intenția de a eși!**

— Nici decum, aștept pe Fallières.

Dl Doumer se închină și se duce. Pe când eșia el mai aruncă o privire asupra saloanelor, a anticamerei, a curții...

Apare președintele senatului. Salutări, strângeri de mână, o ușoară privire jur împrejur asupra mobilierului camerei de lucru. Ei se așează. Dl Fallières începe ascunerea să vorbească despre timpul frumos și dl Loubet continuă a vorbi asupra aceleiași chestiuni. Încă două minute și dl Fallières se scoală.

— **D-le președinte permiteți-mi a-mi lua ziua bună, așteptați poate vizite.**

— O nu. Dl Doumer a fost adineauri.

Președintele senatului salută și se retrage. La eșia el mai aruncă o privire asupra saloanelor, anticamerei, curții.

Seara portarul Eliseului zice nevastei sale:

— Au venit deja doi domni pentru locuința.

— **De ce merg soldații români cu muzica la biserică?** Întrebarea aceasta o pune un soldat din Cluj comandai militare. Se știe că la Bobotează se face pretutindenea cu parada militară. Lucrul acesta însă nu se face numai pe șovinismul din Cluj și ar putea să se facă în toate părțile țării. Să mai aștepte însă puțin jumătatea de «Elik» până ce va isbuci Kossuth să introducă în armată comandă maghiară, atunci poate și ei vor vedea și ei dorința realizată.

— **Emigrația în Ungaria de sud.** Guvernul publică datele emigrării din lunile din urmă. Acestea învederează, că din sudul Ungariei mai ales au emigrat mulți. Astfel din *Bacsa*, supra-numită *Canaan*, au emigrat în decurs de 2½ luni 5930, din *Torontal* 5746, iar din comitatele *Timiș* și *Arad* 3938 de inși la America. Datele acestea trimise oferă și o mângăere. Partea covârșitoare a emigranților sunt nemți și unguri, cari merg cei dintâi în Posen, unde îi colonișează, guvernul Germaniei în paguba Polonilor, cești din urmă la America... să se îmbogățească, cum zic dânsii.

— **Cel dintâi tren.** Se depeșează din Brieg, că primul tren regulat prin tunelul Simplon a plecat ieri dimineața la 8 ore 46 minute. Trenul a fost salutată de ovațiile multimei ce staționa în gară. Trenul și-a făcut calea fără nici un incident.

— **Beutura și gerul.** Se anunță din Pécs: Muncitorul Kati József s'a dus la Siklos, și acolo după ce a răguit unele alte s'a pus pe băute. A plecat apoi cam vesel către casă, dar pe drum beutura l'a luat de pe picioare și a înghețat. A doua zi a fost găsit într'un șanț, pe drumul de țeară.

— **Regele Petru se teme.** O foaie din Viena, capătă din Belgrad știrea că tronul regelui Petru, se clatină rău. Regele e prizonierul ucigașilor uniformiști, cari l-au măturat pe cei din urmă Obrenovici din calea lui Petru. O rudă a regelui s'a plâns în chipul următor către un amic:

— **Dă-mi voe, să-mi vărs năcazul.** Tronul Caragegevicilor e în primejdie. Oficerii, cari au luat parte la măcelul din noaptea de 11 Iunie 1903, sunt niște adevărate bestii. Dacă vre-unuia îi trebuie avanzament, rang ori post nu cutează nimeni să-l refuze pe ucigaș. Altfel și noi am păți-o ca Obrenovicii. La asta se mai adaogă mizerabila stare financiară a țării. Imprumuturi absolut, ori numai, cu greu putem căpăta. Asta nu poate dura mult așa. Mi-e teamă că încurând ne va apune gloria.

— **Bacilul paralisisii progresive.** Se vestește din Londra, că patologul Foroc Roberston a ținut o conferință în reuniunea regală a medicilor din Edinburg, care la tot cazul va face mare senzație în lumea întreagă. Foroc Roberston a vorbit despre experimentele făcute în decurs de 6 ani asupra paralisisii progresive, de care suferă cei mai mulți alienați. Profesorul săvorit a produs o adevărată senzație spunând că i-a reușit să descopere bacilul acestei boale teribile, care numai în Anglia și Scoția aduce pe an câte 2000 de jertfe. Deja la primul experiment i-a reușit lui Foroc Roberston, care și făcea experimente împreună cu profesorul Bruce, că paralisisia progresivă fără îndoială își are germeul în toxid bacteric. În anul 1902 Foroc Roberston cu ajutorul bacteriologilor Mackrae și Jettrey a făcut experimente specifice și a găsit în creerii și în măduva spinării a celor morți de paralisisia progresivă, bacilul puralisisii. Bacilul pătrunsese și în organele respirării și canalul digestiei. Lui Foroc Roberston i-a reușit să producă bacilul.

— **În amintirea lui Ludovic XVI.** Diferiți pretendenți francezi de tron, află de lipsă să dea din când în când semne de viață. Monarhiștii aceștia se recrutează din șirele celei mai încarnate aristocrații. Toți purtând nume istorice de nobili. Alaltăeri înc'a arangeat o serbare royalistă în biserica Saint Dionyes din Paris, din incidentul aniversării morții lui Ludovic XVI, căzut sub ghilotină. Vre-o 250 de inși s'au adunat, toți cei mai încarnați aristocrați. În șirele întâi era prințul Jean Bourbon III, capul familiei regești despoiate de tron. Cei ce treceau pe dinaintea sa i-se închinau respectuos; lângă dânsul era nevastă-sa, princesa Madelaine și bătețul de șeșe ani, prințul Henry. Reprezentanții ramurei mai tinere încă erau de față: prințul Charles, prințul Louis Bourbon și vărul acestuia. După terminarea serviciului divin prințul Bourbon s'a retras în tinda bisericii, unde a ținut cercle. La îndepărtare cu un «Trăiască Regele!» șoptit pe jumătate s'au despărțit de dânsul.

— **Soț fericit.** Bucuria și norocul pădurarului Ștefan Bauc, din Gordișa, comit. Baranya, a uimit cu drept cuvânt întreg jurul. Femeia lui era atât de bolnavă, încât nici el nu credea, că va scăpa. Dar scrisoarea lui merită să o reproducem aci cuvânt de cuvânt. E lauda cea mai frumoasă, ce se poate da crucii electro-magnetice R. B. 86967, care a vindecat până acum atâtea zeci de bolnavi de nervi. «D-lui A. Müller Budapesta, V. Vadsz utca 42/K. E. Iți sunt dator cu cea mai sinceră mulțamită pentru uimitoarea putere a crucii duple electro-magnetice R. B. 86967, cu care ai surprins lumea. Aparatul d-tale electric merită să ajungă la renume, căci mântue lumea de durerile boalelor de nervi. Sute și mii de mulțamite, domnule Muller. Dumnezeu să te țină încă mulți ani fericit și mulțumit, îți poftesc din adâncul inimii. În 8 August 1900 erau durerile reumatice ale soției mele atât de mari, că nu se putea întoarce în pat. Ți-am scris iute d-tale și am primit aparatul cu 3 fl. Trei zile l'a purtat și după 3 zile s'a sculat soția mea singură din pat. Cu bucurie am privit la efectul aparatului și femeia mea în scurt timp s'a însănătoșat pe deplin. De aceia îndemn cu căldură pe oricine suferă de vre-o boală de nervi; să cumpere această cruce: Recunoscător Ștefan Bauc, pădurar. Gordișa (com. Baranya).

— **S-a deschis prăvălia de coloniale a lui Rudolf Baumann Arad, Piața Tököly în colțul străzii Lázár Vilmos.** Un isvor bun de cumpărare recunoscut pentru fructele proaspete de tot felul, apoi vin, tea și rum.

Cerând sprijinul marelui publ. rămân cu deosebită sumă: *Baumann Rudolf*.

— **x Exclusiv bere de Schwehat, cuhnă de casă admirabilă; zi de zi muzică țigănească în locul de întâlnire al inteligenței Kovács și Novotny.**

INVITĂRI ȘI PETREGERI.

Concertul Kneissel, care va avea loc Duminică în 28 Ianuarie la 5 ore d. a. în sala dela «Crucea Albă» cu concursul vestitei artiste dna *Faix Jaques*, poate conta cu drept cuvânt la sprijinul însușit al publicului din Arad, admirator al artei. Programul clasic al concertului

vestește și el înaltul nivel, la care va sta concertul de Duminecă.

Recomandăm atenției publicului românesc prilejul de a asculta adevărate prestațiuni de artă.

Invitare. Domnii membri ai casinei române din Bozovici sunt prin aceasta convocati la adunarea generală ordinară, ce se va ține la 5 Februarie st. n. 1906 după amiază la 5 ore în localitatea reuniunii.

Obiectele de pertractare:

1. Raportul comitetului.
2. Raportul casarului și bibliotecarului.
3. Darea absolutului.
4. Alegerea biuroului și comitetului.
5. Eventuale propuneri.
6. Inchiderea adunării.

Bozovici, în 20 Ianuarie 1906.

Ioan Brânzeiu,
secretar.

I. Novac,
președinte.

ULTIME ȘTIRI.

Osânda lui Eötvös Bálint nimicită. Budapesta, 27 Ian. Curia reg. a nimicit sentința adusă de tabla reg. în procesul lui *Eötvös Bálint*, adv. și fost deputat, fiul vestitului *Eötvös Károly*, care a fost osândit la 3 ani temniță grea, și a osânduit o nouă judecată.

Alegerile din Anglia. Londra, 27 Ianuarie. Balfour, fostul prim-ministru, șef al conservatorilor, a primit candidatura în City în locul lui Gibbs care a renunțat la candidatură în favorul lui.

Până eri au fost aleși:

- 342 liberali,
- 141 muncitori,
- 140 conservatori,
- 81 naționaliști.

Sinuciderea unui căpitan. Petersburg, 26 Ianuarie. În tot orașul a făcut mare senzație faptul următor. Baronul Korss, căpitan, a fost trimis poruncă să potolească pe țărani resculați, chiar să tragă asupra lor. La început el a refuzat să asculte porunca, dar în urmă tot s'a simțit silit să comande foc. *Au și căzut atunci morți 29 țărani.* În fruntea trupelor, căpitanul a exclamat: — «Asta nu e omenie nici lucru cinstit» — și și-a tras un glonț de revolver.

În provinciile baltice unii oficeri sunt d'ora rară sălbaticie. *Impușcă pe țărani prinși fără a-i mai asculta ori a face judecată asupra lor.*

Mulțumite publice.

— Cu ocaziunea producțiunii teatrale arangiată de tinerimea din Căpâlna, (com. Sibiu) în ziua de Anul-Nou seara, pe lângă tacsele de intrare au binevoit a suprasolvi următorii domni: Ioan Florian, notar cercual (Laz) 8'60 cor.; Simion Ianculescu și familia, notar (Șugaș) 7'20 cor.; Ilie Măcelariu, proprietar (Gurăului) 2 cor.; Vasile Duvlea, primar (Sebeșel) 2 cor.; Mihailă Miti, primar (Laz) 2 cor.; Bucur Nicolae, pădurar (Șugaș) 2 cor.; Nicolae Răchitan și familia, comerciant (Sălciori) 1'80 cor. N. Sebesi, dirigător (Daia) Vasilie Hințu, paroh (Săraceu) câte 1'60 cor.; Aron Răurean și doamna, inv. (Laz) 1'20; N. Grecu, not. substituit (Zlagna), Decebal Pleșa, N. Pleșa (ambii din Sebeșel), Ioan Mihu, paroh (Laz), Kovács László, (Szászsebes), Alexandru Duvlea, inv. (Sebeșel), Vasilie Zdrenghea, inv. (Petrișfalău), Georgiu Gligor, inv. (Șugaș), Ioan Pop, vice-not. (Șugaș), Alexandru Hința, pictor (Sebeșel), Nicolae Andrei, commis în prăvălie câte 60 fil.; Augustin Dura și doamna, inv. (Săsciori), Macarie Breaz și familia (Laz), Ioan M. Breaz și soția (Săsciori), Ioan Colhon, Eliseu Colhon, și

Pavel Cătană, câte 20 fil. și Ioan Cernat 10 fil. toți din Laz.

Intreg venitul a fost 116 cor. 10 fil., din care subtrăgându-se spesele avute, au rămas venit curat 38 cor. 20 fil., care sumă să va folosi în favorul școlii.

Tuturor acestor marinimoși suprasolvitori, precum și celor ce ne-au onorat cu prezența solvind taxele de intrare, cari și prin aceasta au dovedit interesul ce-l au pentru școală și înflorirea ei, le exprimăm și pe calea aceasta sincerile noastre mulțumite, rugând pe A-Tot-Puternicul, ca jertfa aceasta adusă pe altarul culturii noastre, să le-o răsplătească din a lui mare și bogată vistierie de bunătăți.

Ne exprimăm mulțămii noastre dlui și dnei Cosma Tonescu din Căpâlna, cari — fără nici o pretensiune — au binevoit a ne pune la dispoziție sala dlor, unde s'a ținut producțiunea.

Mulțămim în fine tinerilor din Căpâlna, cari ne-au ajutat la buna răușită a producțiunii.

Căpâlna, la Botezul Domnului 1906

În numele comitetului aranjator:

Ioan I. Moga.

Ioan Pacăla.

Economie.

Arad, 26 Ian.

RĂZBOIU VAMAL CU SÂRBIA.

Guvernul sârbesc a dat ieri o ordinație, îndrumând pe funcționarii de vamă sărbi ca d'aci încolo să ia sub *analiză chimică* toate stofele de vestminte ce sosesc din Austria și Ungaria. Analiza chimică precum se știe strică foarte mult stofele. Retorsunea guvernului sârbesc este deci cât se poate de simțitoare. Guvernul sârbesc a protestat energic împotriva închiderii frontierei, până-ce stă încă'n vigoare tratatul, cu atât mai vărtos că vitele oprite sunt sănătoase.

Importul în Ungaria al vitelor românești. Consiliul comunal al Budapestei a hotărât să roage guvernul, că din cauza opririi importului vitelor din Serbia să ridice oprirea importului vitelor din România, pentruca în chipul acesta să asigure aprovizionarea cu carne a capitalei ungare, de oarece altmintrelea trebuie să se țarmurească exportul vitelor din Ungaria.

Sârbia și exportul vitelor. Consiliul de administrație al abatorului din Belgrad a hotărât să-și sporească capitalul social, să comande vagoane frigorifere și să se pună în relații cu societatea sârbă de navigație, spre a ze esporta vitele pe mare în Germania, unde se vor trimite câțiva agenți cari să lege raporturi cu importatorii de acolo.

Adunare. «Codriana», institut de credit și de economii, societate pe acții în Fofeldea, ține a VIII-a adunare generală ordinară în Fofeldea (localul institului) Duminecă în 18 Februarie st. n. 1906 după amiază la 1 oră.

Posta redacției.

Ant. Boțco, *Archiș*. Poate de Dr. P. Barbu! De Dr. G. P. nu știm să fie.

Posta administrației.

T. I., *Lugoș*. De aici să expediază foaia regulat.

I. Ardelean, *Beiuș*. Abonamentul e plătit până la 1 Iunie 1906.

I. F., *Kureș*. Am primit 3 cor. pe 1906.

Redactor responsabil: Sever Boen.

Editor-proprietar: George Niehla.

Emulsio Scoțiană

se pregătește din cel mai bun oleu din ficat de știucă norvegiană, împreună cu săruri de phosfor și potasiu. Se poate folosi la toate acele cazuri, care până acum s'a folosit oleul comun de știucă.

Partea unsuroasă a lui EMUSIO SCOTIAN este împărțită în emulsie în astfel de picuri, cât acel oleu se poate mai ușor înghiți și folosi de cât cel comun. Afară de aceea EMUSIO SCOTIAN este de un gust foarte bun, așa că acesta îi lipsește mirosul neplăcut, ce se găsește la oleul comun de știucă.

Emblema EMUSIO SCOTIAN, «un pescar care pe spate duce o mare știucă».

Se poate căpăta în ori ce apotecă.

Cu provocare la aceasta carte, pe lângă trimiterea a unor timbre de 75 fileri, trimite fără altă cheltuielă o sticlă de probă.

Apoteca orașanească a lui Emil Budapesta, IV., strada Vác nr. 34—50.

Prețul unei sticle originare e de 2.50 cor.

Vindere de prăvălie.

Avem onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că în urma mergerei noastre în pensiune am predat cu ziua de azi și magazinul nostru de gădărie, ce de 40 ani sustă, că aceasta ocaziune ne simțim îndatorați a ne exprima mulțumirea noastră față de toți cumpărătorii noștri, pentru acel sprigin, de care ne-am bucurat din partea lor. Când ne luăm rămas bun dela cumpărătorii noștri tot odată ne rugăm să fie cu aceia încredere față de urmașul nostru, cu care s'a purtat față de noi.

Recomandându-ne în buna aducere aminte suntem cu cinste

Scherhag Jacob și soții

Avem onoare a aduce la cunoștința magistralului public, că cu ziua de azi am cumpărat prăvălia de flori a lui Scherhag Jacob cu firma «Urmașul lui Scherhag Jacob» o conducem în noua idepartă.

Scopul principal va fi ca să ne nizuim a conduce această prăvălie conform renumelui de care s'a bucurat și până acum, ca astfel să putem câștiga bândi încrederea pe lângă o efectuione promptă și conștientioasă.

Cerând bunul sprijin al onoratului public suntem

Arad, luna Ianuarie 1906.

Cu deosebită stimă:

Schveffer și Vörös.

Poftiți a vă convinge!

Cu puțin bani se pot câștiga multe dan de Crăciun. Cine vrea să se convingă, ne cerceteze prăvălia, și se va convinge că nu e reclam, ci e — tapt adevărat, că

Kilényi C. și soții

Arad, Andrassy-tér 20. (palat. Fischer)

magazin colosal, desfacem mărfurile pe prețuri foarte reduse; și anume: articole de modă bărbătești și femeiești, cămăși, cravată, ciorapi, pălării, căciuli, obiecte de lux, lulele de spumă, tabachere, portneuri și diferite alte obiecte fine de

— Jucării de tot felul pe jumătate preț

Poftiți a vă convinge!

Mulțam Domnului

Neambrăți bolnavi și-au regăsit sănătatea prin „Balzumul de viață Gheorghe“, a cărui putere de lecuire e minunată, mai ales la morburile de stomac, de mâțe, lipsă de apetit, influență, colică, friguri, scurp, dureri de cap și măsele. 84,711 adrese de mulțumită dovedesc aceasta. 12 sticle mici ori 6 sticle duble costă franco 4 cor. 50 fil. La fiecare comandă de aceasta se dă o sticlă pe deasupra, dimpreună cu sfatul cum are să se folosească. O trimite singurul producător: Farmacia orașului Timișoara (Temesvár), Piața Sf. Gheorghe Nr. 57.

St. Gheorghe, marcă de scutire.

Acest mijloc să nu lipsească din nici o casă!

St. Gheorghe, marcă de scutire.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, ARAD.

Anul întemeierii 1887. @ @ @
Capital de fond. Cor. 1.200.000.

Depuneri Cor. 5.000.000.
Fond de rezervă Cor. 800.000.

Primește *depuneri spre fructificare* și *dă* deponenților $4\frac{1}{2}\%$ interese netto după depuneri pe timp mai îndelungat, iar după depuneri de durată mai scurtă de *trei luni dă 4%*. Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 Cor. se pot ridica și se plătesc fără abdicere.
Depuneri și ridicări se pot face pe calea postală și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6% — 8% interese.

Tot asemenea acordă și *credite hipotecari și de lombard* în modul cel mai culant.

Direcțiunea Institutului.

UNICUL MAGAZIN

Cele mai bune, mai țititoare și mai curate

vase de fierț veritabile
din nikel
curat, de **Berndorf**

se pot găsi în fierăria lui

Ioan Pöhm

(înainte de aceasta Phöm și Gedeon)

Arad. — Piața Szabadság — (Casa Rozsnyay)

UNICUL MAGAZIN

✻ **Văduva Kubat Antalné** ✻

A R A D

Fabrică de perii și pensule

Strada Weitzer János (Palatul Minorităților)
Atelierul: Strada Angyal Nr. 28.

Magazin de perii și pensule de cele mai bune calități.
Fabricare de tot felul de articole în branșa aceasta.

Noastră mină de marmoră.

Am onoare a aduce la prealabila cunoștință a onoratului public din loc și provincie, că

în Arad, strada Wesselényi No. 1.

am sortat corespunzător împrejurărilor de azi o

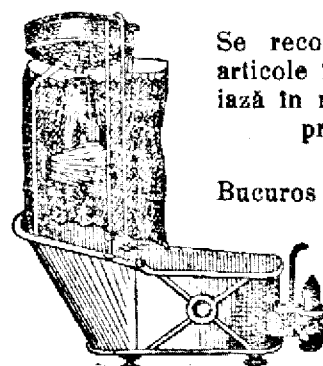
mină de marmoră

unde primesc spre efectuarea ori-ce lucru aparținător industriei de marmoră, precum: Mobile de marmoră, întocmiri de scalzi și scaune pentru măcelărie, întărirea pereților prin marmoră, marmoră pentru mese, etc. etc., în cea mai bună calitate și în ori-ce culoare. Preț moderat, serviciu prompt.

Cu stimă: **Binda Angelo.**

Hannauer Mihály

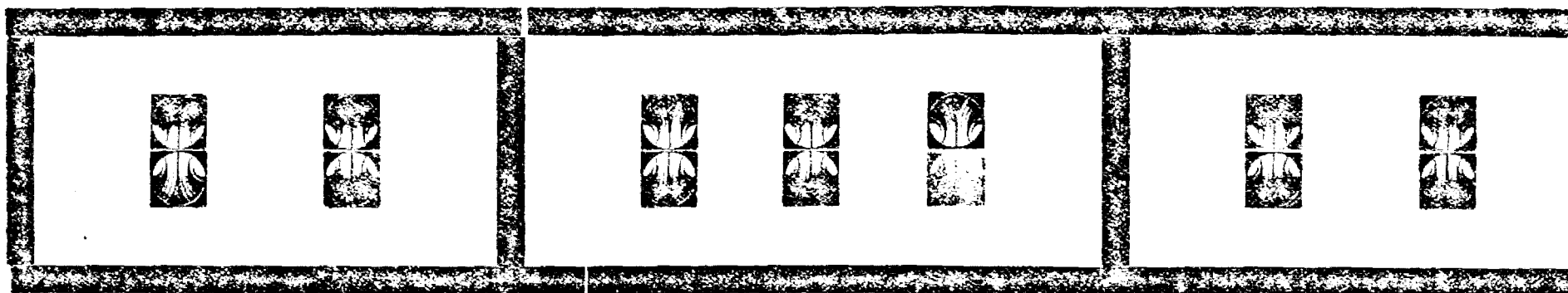
Tinicher de edificii și obiecte de lux. — în Arad, pe strada Deák Ferencz No. 24. (Îngă biserica reformată)

Se recomandă cu executarea a tot felul de articole în branșa aceasta, pe cari le efectuează în modul cel mai prompt și pe lângă prețurile cele mai ieftin posibile.

Bucuros servește cu preliminări de spese.

Primește acoperiri de turnuri de biserici, acoperiri de case, etc., și tot felul de confecțiuni și reparațiuni de tinichea.

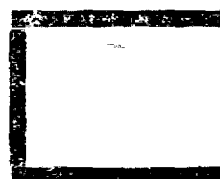
Alianța Măestrilor de Mobile din Arad

vis-à-vis cu ușa principală a teatrului.

Recomandă bogatul magazin de mobila cea mai modernă, lucrata esclusiv de maiestrii arad

**MARE ASORTIMENT DE PERDELE,
DIFERITE COVOARE ȘI SOUVERTURI.**

fiind scopul nostru a aduce in contact direct publicul cu măestrii, punem la dispoziția onorabilului pu

Mobila cea mai bună cu prețurile cele mai favorabile!

Cu planuri servim gratuit.

Atragem atențiunea publicului asupra magazinului nostru principal din calea Archiduc
Iosif No. 11. pe care îl ținem numai până în 1-a August.

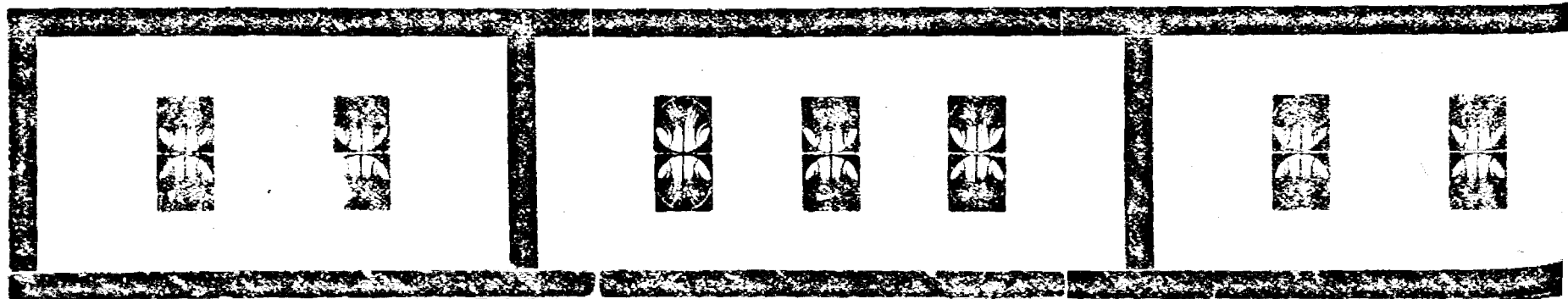
Protejarea onor. public o cere:

Az Aradi Buiorkészítő Iparosok Szövetke

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

Splendida iluminatie seara până la ora 11.

Să sprijinim industria din loc!

Ioan Spanlang

Lăcătușier

ARAD, Flórián-u. nr. 6 e (casă proprie)

Primește în lucrătorea sa ori-ce lucru ce stă în atingere cu această branșe, ca:

ferării pentru clădiri, mașini de fier, porți, balcoane, coridoare, trepte, grilaje, verende, șuturi, tablete în orice formă, Sobe Meidinger, fântâni săritoare, și orice soiuri de renovări.

Indeplinesc ori-ce comandă atit în loc cât și în provincie în modul cel mai cinstit — iar pentru tucrul făcut de mine primesc chezașia.

Cerind sprijinul onoratului public, rămân

cu stimă:

Ioan Spanlang,
lăcătușier.

Planuri pregătesc gratuit.

Lucru admirabil. — Pregătire teftine. — Serviciu prompt.

Nou și mare magazin de lemn de foc și cărbuni.

Telefon 528.

Am onoare a aduce la cunoștința stimatului public aradan că în **Nagyvárad-ut 12., am deschis**

**o prăvălie pentru lemne de foc,
lemn de instrumente,
blăni și cărbuni.**

Ca reprezentantul fabricii de ciment din Gurahonț a Căilor ferate unite Arad-Cianadane, mă ocup cu table de marmoră artistică și petrii mortuare (ori-ce fel de execuțe).

Am în deposit var, precum și renumitul cărbune făuresc din Cinci-biserici. Cărbuni de lemn, cocs, cărbuni pentru încălzirea saloanelor, la cumpărare **trimit acasă.**

Cer sprijinul onor. public, și semnez.

Cu toată stima:

Fränkl S. József.

Fabrica de motoare din Dresda, soc. an.

(mai nainte HILLE), filiala:

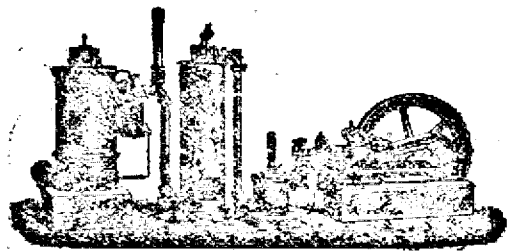
GELLÉRT IGNÁCZ ÉS TÁRSA

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 41. sz.

TELEFON 12-94.

Motoare cu benzin, motoare cu gaz, motoare cu oleu brut, motoare cu spirt, motoare cu acetylen, Locomobile cu benzin pentru treerat. Motrare cu pompe de gaz (generatori) mașini de putere foarte moderne și foarte perfecte, dovedite ca cele mai estine și mai convenabile pentru mánat.

74
distinctii.
6
medalii
de stat.
100.000
motoare
liferate
spre mul-
tămirea
generală.

Motorul din Dresda e cel mai admirabil fabricat. Construcție dovedită de perfectă. — Pregătit din cel mai bun și mai solid material.

Trainic! Intrebuintat ori câtă ani nu are lipsă de reparat. Pentru mánat e foarte bun. Manevrarea foarte simplă. Cheltuelile de transmiune sunt relativ foarte mici.

Motoarele din Dresda se pot vedea la diferite întreprinderi industriale și în fabricile economice ale morilor: mori, țigării, lemnării, fărâștrac, stabilimente de scos apă, camere de nutreț, lăptării treerat ș. m. d. pe la diferite alte întreprinderi economice.

Se livrează întregi arangamente de ateliere.

Deslușiri și preliminar de cheltueli se dau bucuros.

Garanța foarte mare! - Favorabile condiții de plată!

Intreprinderea tehnică de comunicație
și circulație

Tröster Jenő

ARAD

Cancelaria: Bulevardul Archiducele Josif N-ru 7.

TRANSPORTĂ:

Tot felul de mașini agricole. Ustensilit de zidire. Instrumente agricole și pentru pivniță. Motoare.

MONTEAZĂ:

Fabrici. Morii. Uzine electrice și de acetylen. Incălzire centrală. Calolifere. Trenuri cu motor. Articole electrotehnice. Diferite lucruri tehnice. Țesături și torturi de sîrmă (drot). Mașini de scris, calculat și control. Automobile pentru persoane și transporturi de povară. Pere electrice și reflectorii. Uleiuri de Vacuum rafinate.

Articole de cânepă, in și gumi.

Preliminat de cheltueli gratis.

BOGDANOVITS MIHÁLY

Arad, Demeter-utca, 37, casa proprie.

Măsar de mobile și întreprinzător de construcții la în antreprisă orice edificii și mobile, portale, aranjamente de cancelarii, bolte, etc. Îndeosebi recomandă persienele sale admirabile. Primesc comenzi în mare de mobile. Comenzi din provincie se efectuează prompt și sigur. — Prețuri solide.

Cu stimă

Bogdanovits Mihály.

Arad, Demeter-u. 37.

Cumpărare de prăvălie!

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public din loc și jur precum și onor. mei clienți, că am cumpărat

prăvălia de ghetă a lui GORZÓ și soții

care există de 15 ani și în care și eu am fost partaș. De azi înainte eu o voi conduce ca prăvălie proprie.

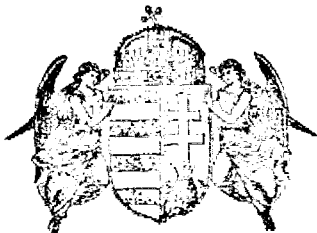
Cu deosebită stimă

BOLEZNI ANTAL

Arad, Salacz-utca 2 sz.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

**TURNĂTORIA
DE CLOPOTE**

Fabrica de scaune de fer pentru clopote - alui

ANTONIU NOVOTNY

TIMIȘOARA-FABRIC

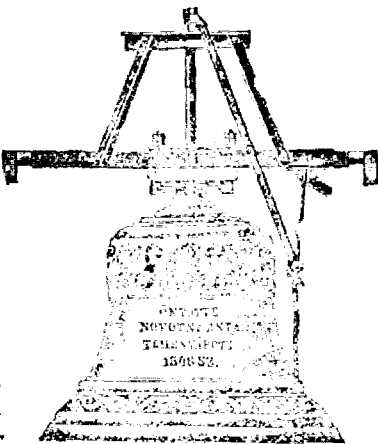
Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase, pe garanție de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

CLOPOTELE GĂURITE

de dînsul inventate, și premiate în mai multe rînduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S

și au un ton mai intensiv, mai adînc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă apoi pentru facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut ca și spre turnarea de toate de metal. — Preț-curanturi ilustrate gratis.

Anunț.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că în Arad, Atzel Péter-u. No. 2. (la intrarea dela Zrinyi)

un birou de imobile și zăloage (amanete)

din încrederea unui institut de bani de primul rang în Europa, care a încredințat pe Dr. Heppes Béla cu reprezentarea juridică.

Ofer la toate băncile din provincie, din Budapesta sau străinătate pe lângă prețuri ieftine pentru imobile de pământ și case de închiriat pe amortizație sau împrumuturi de amanetare până la 65% a valorii imobilelor.

Ofer împrumut de oficiu în cel mai culante mod pe timp de 5—15 ani pentru ofițeri în armată, la ofițerii de stat, comitat, oraș, tren, persoane private pensionate și la astfel de pensionați cari au o pensie mai mare de 1100 coroane.

La aranjarea alacerilor de împrumut cel ce cere împrumutul n'are nici un fel de spese de preliminar.

Primesc încredințări de a cumpăra și vinde averi imobile, ca și de închirieri.

Primesc încredințări de parcelarea bunurilor, de vindere după parcelare sau de închiriere după metoda acesta.

Primesc în urma legăturilor mele cu „Institutul de credit din Budapesta“ și „Societatea de credit din Viena“ învoiri pe lângă cele mai culante condiții.

Cu stimă

Robitsek Kálmán

Institut de amanetare a imobilelor și zălogirilor.

5 Cor. și mai ..mult.. pe .zi!

Societatea de cioraperie de casă.

Se caută persoane de ambele sexe, la mașina noastră. Lucru simplu și luto, — pentru întreg anul acasă. Nu se cere nici o cunoștință de mai înainte. Depărtarea nu are a face. Lucrul îl cumpărăm noi.

Societatea de mașini pentru cioraperie pentru lucrat acasă.

THOS. H. WHITTICK & Co.,

Budapest, IV. Havas-ateza 3—365.

BRAG, Petersplatz 7,—365.

TELEFON 336

Am onoare a recomanda în atențiunea onoratului public

Cărbunele de piatră fără miros pentru încălzitul saloanelor

în bucăți mari, tot așa și cărbune de altă calitate — 100 kilo 1 fl. 20 or.

Cărbune de Cer, în bucăți, de prima calitate.

Coaks, lemne de foc tăiate, cel mai bun cărbune de ferărie, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Liferez acasă cu căruța mea proprie fără altă cheltuială.

Magazinul de cărbuni și lemne al urmașului lui

IOAN KRIZSÁN

— — ARAD, — Strada Kossuth — Nr. 37. — —

Primul institut sudungar de auritură artistică
a lui

E. I. SPANG

auritor bisericesc

(casa proprie) Str. Gărei No. 10. TIMIȘOARA (fabric)

Premiat cu diploma de onoare și cu medalia de aur București, și cu altele medalii de argint, la diferite expoziții.

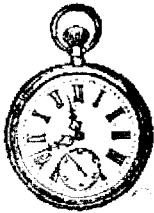
Se recomandă pentru gătitul de tot felul de lucruri în arta sa și anume: altare noi și vechi (temple) tronuri, sirâni, amvoane, sfeșnice, rapizi, prapori, cruci de turnuri, plafonturi, decorații, etc.

În Arad, — încă n'a mai fost!

Orice reparație de ceas numai 90 cr.

In partea teatrului

Am în deposit, în totdeauna, lucruri fine și prețuri cu adevărat ieftine.

Garanție de un an. Sticlă de ceas 10 cr.

Vörösmarty-utca 3.

Tot felul de ceasuri de buzunar, de părete și weckere (de deșteptat).

LA CEASORNICARUL

SZILÁGYI MÁRTON

Nu e numai reclamă!

Poftească oricine a se convinge că acolo se pot repara orologe și ceasuri, bine, ieftin și conștientos. Tot acolo se primesc calfe de primul rang, și se angajază și ucenici pentru ceasornicie.

Cel mai bun loc de cumpărat

TEA rusească

veritabilă

de China și Caravan în pachete originale măsurate.

Rum Jamaica

diferite soiuri veritabile

în sticle proprii se pot găsi

la drogueria și parfumeria lui

Vojtek és Weisz

ARAD

Berger Gyula

— farmacia
„la Sta. Elisabeta“ —

— APAD. —

Recomandă mult căutatele sale preparate:

Săpunul spermacetic »Sf. Elisabeta« cu efect sigur asupra pielii, precum și contra pisturilor ca mijloc de înfrumusețare și reconstruirea pielii: — o bucată mare 60 fleri.

Pudră »Sf. Elisabeta« (roza) articol admirabil pentru menținerea frumuseții, de tot inofensiv. Se poate căpăta în culoare albă, roză și crem: — o cutie 90 fleri.

Apa de dinți »Sf. Elisabeta« recomandabil în special celor cu dinții răi. Rămânește gura, întărește gingiile, sistează durerea de dinți și oprește stricarea dinților: — un flacon 90 fl.

Apă de iorgovan pentru frumusețe »Sf. Elisabeta« Articol foarte iubit de dame. Se poate căpăta în culoare albă și roșie. — Un flacon mic 1 cor., unul mare 2 cor.

Leac contra reumei și răcelei »Sf. Elisabeta« Leac cu efect sigur contra reumei, răcelii, ischias, deasemenea contra durerii de cap, câteva fricțiuni ajung, pentru ea și cea mai mare durere să înceteze. Un flacon mic 1 cor., un flacon mare 2 cor.

Spirit pentru păr »Sf. Elisabeta« Sistează căderea părului și formarea de mătreață o împiedică radical. — Prețul: — o sticlă mică 1 cor., o sticlă mare 2 cor.

Alifie pentru păr. Promovează creșterea părului și îl face foarte undulos. — Un flacon mic 1 cor., unul mare 2 cor.

Ceai minunat pentru pept »Sf. Elisabeta« contra tusei, troahnei, frigurilor de stomac și boalelor de gât. — o cutie 30 fleri.

Eter pentru bățături. Delătură în scurtă vreme fără durere orice bățuire a pielii, ori bățături. O sticlă e de ajuns pentru delăturarea celor mai mari bățături. — o sticlă 70 fleri.

Apoi, tot felul de aromatice, specialități din țară și străinătate, medicamente pentru animale, pentru porci, vite și galițe.

==== Anunț! ====

— Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în Arad, — strada lemnului (Fa-utca) — No. 1. o fabrică de mașini agronomice sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

— Dispunând de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

o o **Austrougaria, Germania și America** o o
o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă prețurile cele mai avantajoase o o o

— În special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, stărmătoare de cucuruz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi, pluguri (Șeitană), prese de vin, pompe precum și alte articole de pivnițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țigăriii micii și mari, după cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele mașinării sus numite.

— Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolen, spirit sau gaz, garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de materialul cel mai bun.

— Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de reparaturi de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinstit o o o o o o o o și prompt. o o o o o o o o

Pentru vinderea
în comisiune a

Marelui Magazin de asortimente de sticlă

de porcelan, maiolică, vase de piatră, obiecte de lux, vase, lampe de mase și candelabre, oglinzi, obiecte de argint, alpaca și nickel, deoruri pentru odăi și mese, acomodată pentru aranjamente casnice, începând dela calitatea cea mai fină până la cea mai ordinară sunt neasămănător de convenabile.

Toate acestea, se vînd pe prețuri foarte moderate — în prăvălia mea, situată pe

: Szabadság-tér 21. :

■ Efectuesc foarte punctual comande de sticlărie. ■

Cu stimă: **Klohs Adolf.**

Prăvălie de perii, articole de toaletă și parfumerie.

Perii de haine, de păr, de dinți, de unghii, ect. de toate soiurile. Lustruitoare de odăi, mătură de perii și tot felul de articole de perii de casă și pentru gospodărie. Bureți, articole de piele de cerb pentru curățat. Coșuri de poame, de flori și de voiaj, în mari asortimente, etc.

Hegedüs Gyula

Prăvălie de perii, parfumerie,
articole de toalete și frizerie,

ARAD, — ANDRÁSSY-tér 15.

Diferite soiuri de parfumerii veritabile franceze, pudre, creme pentru față, articole de curățatul unghiilor (Garnituri manicule), ape de dinți, prafuri de dinți, săpunuri de spălat, ace de păr, pieptene veritabile de broaște testoase și de os de elefant, corn și cauciuc, articole de piele și geamantane mici de mână, fine, pentru dame. Articole de oțel de Sollingen sau oțel englezesc.

Articole de tot soiul veritabile franceze și tot felul de articole de gumi, apoi bandage, etc. etc. etc.

Mare magazin de articole de mașinării economice.

Economii și proprietarii de vii pot face mari crușări, dacă se vor prevedea cu mașini economice, viticole, de cules, de pivnițarie, din foarte bogatul asortiment al lui

Gyenge Ferencz

ARAD

PIAȚA BOROS BÉNI Nr. 15.

(Casa Dengl)

Mare magazin de Mașinării

unde se pot căpăta cele mai renumite fabricate probate și adoptate în toate ținuturile patriei ca cele mai excelente: Locomotive de vapor și triere, pluguri de oțel sistem Sack, grăpi pentru cultivarea solului, mașini de sămănat la șir și împrăștiătoare, greble, alegătoare de neghină, site pentru alegerea grăului, sfărâmatoare de cucuruz, tăietoare de napă, cântare. Uleiuri de mașini, oliv de prima calitate, pentru triere, motoare și automobile. Valvolină. Unsoși diferite, saci de bucate și ponevi, curele și alte recvisite. Stropitori de vii, zdrobitoare și prese de struguri. Instalațiuni de mori și tot soiul de articole economice se pot căpăta cu o o o prețurile cele mai ieftine. o o o

GYENGE FERENCZ

Magazin de mașini economice, — Piața Boros Béni 15

(Casa Dengl)

Cele mai bune condițiuni de a plăti în rate.

Picăturile balsamice „MARIA-RADNA“

pentru răni și stomac, ajută iute și sigur în multe boale, ca d. ex. dureri, colici de stomac, boli vechi de stomac și lipsei de apetit, contra reumei, junghiurilor, colice și durere de cap, estern la răni timpurii, la sgărieturii, la scrinteli și ruperii de oase, contra reumei și durerii de oase.

Un flacon: prețul 30 fil., 10 flacoane Cor. 3.— francat.

Pastilele — S E N E G A

Medicină sigură contra tusei, troanei, răcelii, influenței. Cutia 1. Cor., 10 cutii franco 8. Cor.

Se poate căpăta la **Kossuth Pál, Szűz Mária.** gyógyszerháza, Arad, Boros-Béni-tér 15 sz.

O scrisoare de mulțumită.

Centauria! Cel mai minunat întăritor de stomac!
Depărtează frigurile stomacale, colicele,
lipsa de scaun, diaree, răceli și multe alte boale diferite.

Stimate domnule apotecar! Pentru admirabila DV boă întăritoare de stomac nu vă pot mulțumi din destul și regret că nu o pot recomanda în deajuns pentru a fi cunoscută binefacerea ei. Doi colegi ai mei vă vor comanda zilele astea câte-va pachete din taca „CENTAURIA“. Eu vă mulțumesc și vă rog a-mi mai trimite încă un pachet mare pentru aceste 2 sor. Cu stimă: Ion Luca, inv.

Koszilkov József

prăvălie de bluze și haine femeiești

Arad, Piața Andrassy 20.

(Gr. Nádasdy-palota)

Am onoare a aduce la cunoștința marelui public că mi-am mărit prăvălia mea și am adus un atare personaj de servit cu care pot satisface cele mai mari dorinți ale publicului.

Primesc spre efectuare toalete franceze și engleze, paltoane, pentru care am specialiști, toalete de bal, etc. etc.

Costume și blouse în formele cele mai precise, pe lângă prețuri moderate. Comandele din provincie le efectuează prompt. Spre probă primesc ori-ce comandă, asigurând deplina exactitate.

Nouă prăvălie de flori.

Atrag atențiunea on. public asupra prăvăliei mele de flori naturale și artificiale ce mi-am deschis-o în

Strada Hunyadi n-ru 6.

Primesc să pregătesc pentru ori-ce ocazii de nunți, nunti, etc. buchete, coroane și orice decorații, cu cel mai bun gust. În timp de lipsă, coroane se pregătesc în mare. Primesc și aranjare de grădini pe la domenii, cu condițiile cele mai favorabile. Recomandându-mă în protecția onor. public, rămân eu deosebită stimă:

Czavar Dániel

Grădinar, — Arad, — strada Hunyadi-u. nr. 6.

SALON

și cosmetic

pentru îngrijirea frumuseții!

Unde tot felul de defecte de frumusețe, până chiar și fețele cele mai sbârcite, după metoda cea mai nouă, le lecuiește

Mme GYORI

Arad, Piața Szabadság, Nro. 18. Curtea a II-a. Strada Hassinger 2., etajul I.

Teodorovits Milán

COFETAR ȘI PREGĂTITOR DE CIARĂ

Timișoara-Fabric

Prăvălia:
Strada Principală
Nr. 15.

Atelierul:
Strada Körte în
oasa proprie.

Lumini de ceară 1 kg. 1 cor. 60 fileră.
Aluate . . . 140 bucăți — 2 coroane.

Brutăria „Margareta“

lucrează exclusiv cu

putere manuală

și produce

pâinea de casă cea mai bună
cea mai gustoasă și cea mai nutritivă.

Kgr. 8, 9 și 11 cruceri.

Se transportă acasă, chiar și cantitatea
— cea mai mică — în orice timp.

Comandele de probă sunt mai potrivite
pe cărți poștale.

Brutăria de pâine de casă

„MARGARETA“

Kossuth-u. în colț cu Varjassy József-u.

ARAD

NU e de lipsă să se mai comande
bandage în Budapesta și Viena.

Confectionez tot felul de mănăși și bandage pentru domni și doamne precum și suspensorii, cu prețuri favorabile și le curăț. Solicitând protecția onor. public oin loc și jur, sunt cu toată stima:

Kovács Lajos

mănușier și confectioner de bandage
Arad, St. Pal-u. Nr. 3.

Am
fost
betiv

până-ce nu am folosit *medicina antialcoolică a lui FRANKL.*

Femeea mea mi-a pus-o în băntură, și cum acest medicament nu are nici miros și nici gust, — fără știrea mea am luat leacul mântuitor. Acum mi-e scirbă de ori-ce băntură spirituoasă. Recomand ori și cui acest leac. K. M., măcelar.

Acest leac a readus fericitatea în miș și în familia. Nu e stricăcios sănătății! Un flacon întreg e 5 coroane. Se poate comanda și cu ramburs.

FRANKL ANTAL, spiterie
SZEGED, Felső-város 20.

Dacă suferi de reumă și răceală

nu căută alt medicament
ci cumpără de **Dr. Fleisch**

o sticlă de **spirit de reumă** care vindecă reuma, răceala, durerea de mâni, picioare, spate și șele, slăbirea mânilor și picioarelor, durerile iscate din bătaie, sfortări, selintiri și umfăturile, mai în grabă de cât ori-ce alt medicament. Influența se poate vedea în timpul cel mai scurt, chiar și la morburile vechi la cari n'a folosit nici scaldă nici alt medicament. Se poate căpăta la inventatorul și la pregătitorul lui o o o

Dr. Fleisch Emil GYÖR — Baross-ut Nr. 24.

Budapesta, magazinul prim în apotecile lui Török Iosif

Budapesta VI. Király-u. 12. și Andrassy-ut 26

O sticlă de 1 1/2 delitre 2 cor. La o folosire mai îndelungată, pentru o sticlă „familială“ preț 5 cor., din care 2 sau 3 la dispoziție le trimitem pe lângă ramburs postal.

Brunner Béla

prăvălie de specialități pentru doamne și domni

ARAD

Szabadság-tér nro. 20

(Colțul străzii Forray. palatul Contelui Nádasdy)

Recomandă magazinul său bogat asortat, unde se găsesc întotdeauna cele mai noi articole de modă și de sezon.

Mare asortiment de obiecte de lux, cu preț redus.

Mare asortiment de parfumerii franceze și engleze.

Magazinul principal al fabricii de mănăși Hauerli I. & Comp.

Prețuri estine.

Serviciu prompt.

Comandele din provincie se execută fără cea mai mică amănare.

Fischer Károly

fabricant de funii, țesături,
de site și saltele de sirmă.

Arad, József főherceg-út 8. sz.

Recomandă preparatele sule de sirmă ca: țesături de sirmă din aramă, fier și ține, pe cari le are în deposit mai ales pentru mori, fabrici și scopuri agricole. Afară de acestea, recomandă sitele sale pentru Sita de ventilat sistem Bachler. Pregătește țesături de mână și fabrică la îngrădit de grădini, grădini publice, curți de galițe și păduri cu vînat, site de sirmă cu ramă de fier pentru scopuri delucării de pământ, nisip, petriș, și pentru lucrări de mine, zidiri și grădinărit. Site la ferestre de pivnițe și magazine de grăunțe. Apărătoare de scintel la locomotive, mori și coșuri de fabrici. Somiere elastice de oțel pentru pat pe staluri de fier și lemn, cari în privința ușurinței de a se ținea curat sunt foarte recomandabile. Diferite site din păr, aramă și mătase, dobe pentru tutun, site-dobe, și orice fel de obiecte și lucrări din aceasta branșă — cu prețuri din cele mai moderate.

Transpunere de prăvălie!

Köteles Imre

măsar de edificii, mobile și portaluri

Arad, Halász-u. 9. sz. (casa Domány)

Primește ori-ce fel de muncă ce se referă la branșă de măserie de edificii, mobile și portaluri, ea lucrări de edificii, instalări de prăvălii, ridicări de portaluri, aranjări de mobile de bucătărie, salon și odale de dormit pe lângă prețuri moderate și execuție punctuală și repede.

Pregătesc gratis planuri și deseme.

Comandele încrezătoare așteaptă de la on. public, cu stimă:

Köteles Imre

măsar de edificii mobile și portaluri.

■ In atenția celor ce zidesc case! ■

Teodor Cioban zidar diplomat și
arhitect, - ARAD,
Deak Ferencz-utca 34.

Cu onoare încunoștiințez pe onor. public, că
in branșa arhitectonică

execut tot felul de întreprinderi de transformări de zidiri vechi,
repararea de biserici române și școli, precum și zidirea lor.

Cu planuri și bugete servesc gratuit. Comande primesc
atât în loc cât și în provincie. Prețurile-s foarte moderate.

Cu stimă
Teodor Cioban.

Crema

MARGARETA

de lui
Földes

este un mijloc inofensiv lipsit de grăsime, cu efect
grabnic și sigur, care face să dispară alunițele,
petele de ficat, roșata de pe nas și de pe mână.
Mijloc mai bun pentru obraji și mâni aspre nu există.

Efect instantaneu! Prețul 1 cor.

Preparația lui

Földes Kelemen *farmacist*
în - Arad.
Telefon nr. III.

Nagy Nép. János

Timișoara Josefín, str. Bonaz No. 6.
(vis-à-vis de Claustru)

Primul institut de arta sculpturii pentru zidirea
de altare și de aurit.

Recomand onor. domni preoți și domnitor curatori su-
premi bisericesti atelierul meu de bun renume, în care
pregătesc iconostase noi, altare, scaune episcopesti și
alte aranjamente complete bisericesti. Pe iconostas pic-
tez nouă icoane de artă, afară de aceea aurosa și vâp-
sese din nou iconostase vechi. Primesc vâpsitul de biserică.
Trimit schițe de plan gratuit. La dorință călătoresc la fața
locului pe spesele mele. Totodată recomand icoanele mele
de relief, în peatră masivă, cu vâpseala polichromică.

Lucru prompt și solid.

Rugându-mă pentru onor. binevoitorul sprijin — semnez
cu deosebită stimă:

Nagy Nép. János, sculptor.

RESTAURANTUL TÓTH ENDRE

Am onoare a atrage atențiunea p. t. pu-
blicului asupra fostului restaurant

KASS

acum preluat de mine și remaniat după cele
mai moderne cerințe.

Cele mai fine și mai bune băuturi, precum
vinuri, licheruri, șampanii, se pot căpăta aici.

Mâncările restaurantului nostru sunt neîntrecute.

000 Seară de seară muzica cea mai
bună dillectează pe oaspeții mei. 000

Serviciu prompt, curat și conștientos. 000 Abonamente se fac cu
prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

Tóth Endre
restauratier.

Serviciu prompt și conștientos!

Unde se adună Românii? La hotel „Palatin“

care e aranjat din nou în modul cel mai modern,
cu odăi curate, foarte elegante și foarte eftine.

Unde e locul de întâlnire al
inteligenței române în deosebi?

In restaurantul hotelului
„Palatin“ al lui Ignatie Pașca.

Unde poți căpăta bere veri-
tabilă de — Schwechat?

In restaurantul „Palatin“
al lui Ignatie Pașca.

Unde poți afla, în Arad, cele
mai bune vinuri și beuturi?

In restaurantul „La Palatin“

Unde poți căpăta, în Arad,
cele mai bine gătite mâncări?

Tot la „Palatin“, la restau-
rantul lui Ignatie Pașca!

Și tot acolo, în fie-care Sâmbătă, se capătă
cîrnați proaspeți și carne de porc. Abonamente
se fac cu prețuri din cele mai convenabile.

Serviciu prompt și conștientos!

Deschidere de atelier pentru lăcătușerie. Avis!

Atelier de lăcătușerie artistică și de construcție cu onoare aduc la cunoștința onor. p. t. publicului că am deschis — pe Făczán-uteza nr. 6 — în ARAD, aranjat modern, pentru a efectua orice în branșa aceasta.

Execut: cămine, incineratori, ferestre și uși de fier, fișini, prese de vin, șu rube pentru poduri, trepte de fier, balcoane, rude de steaguri, mobile de fier, băneți pentru grădini, parafulgeri, tot felul de ferării, ca: grădele de morminte și crucei, instalare de fișini cu pompe, reparări de case cu prețuri foarte convenabile — în schimbul unor execuțiuni perfecte.

Asigurând pe onor. public de serviciul meu prompt și corespunzător, mă rog pentru binevoitoru sprijin.

Cu deosebită stimă:

PANKER F. VICTOR

Mare asortiment de grădele pentru morminte în mărime naturală. — Modelele pot fi privite.

Avis!

Deschiderea unui restaurant nou!

Restaurant și bererie populară
Lukács Sándor

ARAD, — Piața Libertății — No. 11.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în urma praxei de mai mulți ani câștigată în

fosta localitate HARTMANN

cu aranjament de tot nou, corespunzătoare preferențelor de azi în 20 Decembrie e. am deschis sub titlul sus numit un frumos

Restaurant și bererie populară.

Zonă-dejun cu un pocal de bere 18 cr.

Zonă-cină cu un pocal de bere 20 cr.

Prima calitate bere de Kőbánya. Pocal 8 cr. Halbă 12 cr.

În fiecare zi bere proaspătă. Muzică permanentă. Serviciul cel mai atent.

Cerând sprijinul on. public la noua mea întreprindere sunt cu deosebită stimă

Lukács Sándor

restaurator.

Prețurile mâncărilor cu 20 procente mai ieftine ca oră și unde.

Prăjituri noi pentru „zsur“,

Am onoare a aduce la cunoștința stimatului public, că în cofetăria mea, care e de 37 de ani și se bucură de o mare cinste, am introdus și prepararea prăjiturilor de crumpe de cea mai fină calitate în preț de 2 fileri bucata.

Recomand în atenția tuturor

prăjiturile mele de 2 și 3 fileri pentru dejun și ojină care sunt foarte răspândite și recunoscute de foarte brne.

Pâine de crumpe, fină, foarte albă și recunoscută, kila cu 28 fileri. Pâine de secară curată și de gust bun (măcinare proprie) bucăți mai mari, kila cu 20 fil, în bucăți mai mici kila cu 22 fil.

! Iftorez la casă în prețurile cele mai avantajoase.

Colaci pentru sărbători și nunți în cea mai fină calitate. Pentru sprijin se roagă cu toată stima

Klein Ignác strada Karollna nr. 6.

N-rul telefonului 433.

Sirupul carpatian
pentru pept
al lui Barcsay!

Cu fier, calciu și sirup de brad.

Acest sirup, ce se întrebuințează cu succes de 30 de ani, e admirabil medicament contra tusei și asudărei de noapte.

Promovează pofta de mâncare, nutrirea și mistuirea; întărește și întinerește corpul.

Bărbații și copiii, îl pot folosi fiind-că are deosebită influință asupra singelui și formărei oaselor.

Prețul unui flacon 80 cr.

Se poate căpăta numai la spițăria lui

Barcsay Károly

■ Szeged, Széchenyi-tér 12. ■

≡ KISZNER DEZSŐ ≡

prăvălie de coloniale, pipere și apă minerală

ooo LA „CÂINELE ALB“ ooo

Arad, - Jozsef főherceg-ut - nr. 9.

(Lângă noua biserică lut.)

P. T.

Cu onoare aduc la cunoștința publică, deschiderea prăvăliei mele de coloniale, pipere și apă minerală, în Arad, Jozsef főherceg ut nr. 12, (casa Fodor și Reisinger) după cele mai moderne cerințe — sub firma

≡ KISZNER DEZSŐ ≡

Praxa mea de mai mulți ani, câștigată în prăvălia de bun nume a lui Fejér Gyula, precum și legăturile mele cu prăvăliile mari, mă pun în poziția de a vinde ieftin tot ce cade în branșa mea.

Deposit stabil de cel mai bun zahăr, cafea, tee, rum și altele.

Recomandând prăvălia mea la bine-voitoarea atenție a p. t. onor. public, rog pentru bine-voitorul sprijin și asigur de serviciul meu prompt și conștiențios.

Cu toată stima: **KISZNER DEZSŐ**

Comande din provincie eșeptuesc prompt și sigur. — În loc, trimit și la case private.

Pravalia de delicatose, bacanie,
vin, ceai, şampanie, rum, ape
minerale şi salbatăciuni - a lui

Dürr Gusztáv

ARAD — vis-à-vis cu
Casa oraşului.
N-ru de telefon 118.

**Îşi recomandă cele mai
prospete delicatose cu pre-
turite cele mai ieftine şi ser-
viciul cel mai curat.**

Curmale detot felul şi Prune de compot.
Struguri proaspeţi de Malaga.
Smochine de Sultan şi Smyrna şi Fructe
candirate.

Migdale de dessert cu coaje de hârtie.
Prăjituri proaspete de ceai.

Peşti marinaţi şi în pai. HERINGI proas-
pete de Marea Ostică. SARDINE de tot felul.

CAŞURI de Ementhal, Groi, Gorgon-
zoia, Strachino, Imperial şi multe alte.

CARNĂRII

CONSERVE — — LEGUME
Rumurile cele mai excelente.

Mare asortiment în Ceai de China şi Rusia.
Magazin de vinuri de şampanie de Hubert
„GENTRY-CLUB“

Casină, Törley şi a renumitelor şampanii
franceze Mumm Reims.

Cele mai bune calităţi cu comandă directă de

CAFEA

de Jamaica, Cuba, Ceylon, Java-
aur şi Mocca.

Excelentă Căfea prăjită de PALERMO
care la gust şi aromă e fără pereche, în pachete
originale de câte 1,2 kgr. 2 cor. şi 20 fil.

Asortiment colosal de bogat în tot
felul de

zaharicale diferite

aranjate

în cutii de lux, şi — măsurate.

Amun!

Remediul cel mai bun în contra răcele, tusei
şi a guturaiului este **Ceaiul pen-
tru piept de Száskabánya!** — Să poate afla
la farmacistul: **Dr. Béla Odor**, din Száskabánya
(com. Krassó-Szőreny)

Un flacon, cu porto, 1 cor. 10 fil.

MÁRTONFY VICTOR

tinichier de zidiri de artă şi instalator de apaducte

Se recomandă onor. public pentru executarea
orî-cărei lucrări atingătoare de această branşă.

Preţuri moderate. Execuţie promptă.

o o o Distins cu premiu la expoziţia milenară. o o o

STIPENDIU DE PARIS.

Cu stimă **Mártonfy Victor**

ARAD, — Localul: Piaţa Boros-Béni No. 2.
Locuinţa: Strada Sárossy No. 2. (Casa d-lui Purcariu).

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

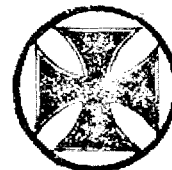
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leao secret.

vindecă şi înviorează sub garanţie.

Aparatul acesta, vindecă
şi foloseşte contra durerilor de
cap, urechi şi dinţi, migrenă,
neuralgie, împedecarea circula-
ţiunii sângelui, anemie, ame-
ţeli, ticătuiri de ureche, bătăie
de inimă, sgârşiri de inimă,
astma, anzul greu, sgârşiri de sto-
mac, lipsa poftei de mâncare, răceala
la mână şi picioare, slăbirea peste tot,
reuma, oedagă ischias, udul în pat,
influenza, insomnis, epilepsia, circula-

ţia neregulată a sângelui şi con-
tra multor altor boale, care la
tracare normală a medicului
se vindecă prin electricitate.
Inversarea acestui aparat este,
ce vindecă nu numai din timp
în timp, ci introduce constant

în corpul omenească binefăcătorul en-
rent, când pe deoparte vindecă
cu succes boalele aflătoare, care
pe de altă parte e cel mai bun
scut contra imbolăvirilor.

Deosebită atenţiune e a se da împrejurării, că acest aparat
vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate încurte din toate părţile lumii
cei creşuse cu mulţumire încrederea mea. Ori-cine poate vedea aceste
atestare. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin apa-
ratul meu, trimite banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul
meu. Atrag atenţiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu
poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât şi în
Austro-Ungaria a fost oficioş oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu
electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut,
apreciat şi răspândit.

Chiar şi ieftinătatea extraordinară a crucii mele electro-magne-
tice o recomandă cu înţepire.

Preţul aparatului mare e Cor. 6.
folosibil la morburî învechite.

Preţul aparatului mic e Cor. 4.
folosibil numai la copii şi la femei de consti-
tuţie foarte slabă.

Locul central principal de vânzare şi expedare pentru ţeară
şi străinătate e:

Müller Albert, Budapest, V., str. Vadász 42./K
colţul str. Kálmán.

Spiteria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához“

Recomandă specialităţile felurite
din magazin şi admirabilele sale
bandage şi diferite preparaţii, ca:

Cremă de lacrimioare: preparat superb, delatură pistrui, sgrăbunţe, spuse, sbircituri şi necurăţenii de pe faţă. Flacon 1 cor.

Spăpun de cremă de lacrimioare: articol colonial care combinat cu crema, rumeneşte şi susţine frumuseţea feţei. Buc. 70 fil.

Pudră de lacrimioare: pregătită din materii cu totul nesticăcioase — care împrumută feţii o culoare foarte plăcută fără
ca să se poată vedea. O cutie, 1 cor. 20 fileri.

Prafu de dinţi a lui Dr. Kabdebó: ajutoră frumuseţea dinţilor foarte şi în urma compoziţiei bune nu atacă smalţul
dinţilor. O cutie 1 cor. 60 fileri.

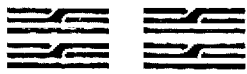
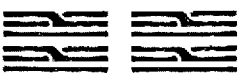
Fluid stomatic Salicyl: foloseşte mult la întărirea gingiilor, alungă mirosul neplăcut al gurei şi împiedecă stricarea dinţilor.
Alifie „Coroană“ pentru faţă, 70 fil., 1.40, 1.68 fil. Săpun „Coroană“, buc. 80 fil. Spirit pentru păr, sticla 2 cor. Alifie contra ochiu-
rilor de găină, sticla 70 fil. Apa de gură şi prafu de dinţi „Papp“ 1.60 fil şi 1.20 fil. Regeneratorul părului, sticla 1 cor.

Preparatele se capătă tot-
deauna proaspete — la **Spiteria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához“** colţul dela András-
sy-tér şi Petőfi-u. Arad.

Farmacia „la Sta Troiță“

NĂGELE ANTAL

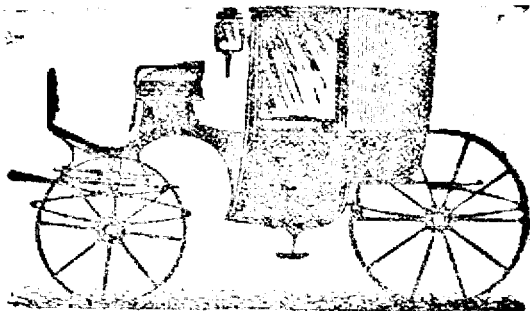
TIMIȘOARA, Gyárváros, Főutca nr. 44.

Crema
 „Helén“

 pentru față și mâni.

Inlătură pistruiile, petele de ficat și
tot felul de necurățenit de piele.
Se folosește seara înainte de culcare.

1 borcan mare — — **1 coroană**
1 borcan (de probă) — **60 fleri**
1 săpun — — **80 fleri**
1 cutie pudră „Helén“ — **1 cor.**
1 sticlă apă de sărat — **1 cor.**

Kovács és Thomay

 fauri

Arad, Kossuth-utca 2. sz.

Avem onoare a recomanda în prețiosul p. t. DV. sprijin,
prăvălia noastră de renume pentru construirea de trăsuri.

După experiențele câștigate în 7 ani de-a rândul în fa-
brica de echipaje imp. reg. de curte a FRĂȚILOR KLBER
suntem în plăcuta pozițiune de a corespunde până chiar și
celor mai extreme pretențiuni.

Fabricăm echipaje noi conform comandel — și primim
reparări pentru prețuri ieftine și culante.

Trăsuri gata în deposit.

Preț-curent gratis și franco.

Cu deosebită stimă

Kovács és Thomay
fauri.

Carol Drössler

Fabrică Ces. Reg. de mașine agricole.

Budapesta, VI. Váci körút 59.

Transportă automobile, locomotive cu vapor, grape de vapor.
Imblăcee cu vapor, imblăcee de mâna și (járgányos) motoare de
ulei, crud. Montează mori și tot felul de mașini agricole etc. etc

Mărfuri solide. ::::: Condițiuni favorabile.

Cataloage de preț și cheltueli se trimit gratuit.

AGENȚI SE CAUTĂ AGENȚI

**Vinul „Pepsin“
al lui Rozsnyay**

e un preparat cu influență minunată contra
morburilor de stomac, indigestiei și lipsei de
poftă de mâncare; deasemenea, scutește de
morburii de stomac. Prețul unui flacon cor. 320.

Admirabil **RUM-JAMAICA**

Sticlă mică 60 fl., mijlocie 1 cor., mare 2 cor.

Cel mai fin ceai aromatic chinez.

Misturi veritabile imperiale.

Cutia de probă 20 fl.

*Se poate căpăta
în spîțaria lui*

ROZSNYAY MÁTYÁS
Arad, Szabadság-ter.

PREDARE DE HOTEL

Am onoare a aduce la cunoștința publicului, că
am cumpărat pe strad. Halász No. 41.

Hotelul ^{inti-} ^{tulat} „Porumbul alb“

și îl voi conduce pe mai departe sub îngrijirea mea
proprie. Mai departe voi îngriji de beuturi și mân-
cări bune și alese, și de un serviciu pe deplin mul-
țumitor. Cerând sprijinul marelui public, sunt cu stimă

BARDÓCZ ÖDÖN, hotelier.

MANYUTCZ IOAN

PALĂRIER

STRADA HUNYADI — Nro. 112.

Recomandă bogatul său magazin în palării gata.
Tot așa primește spre efectuare ori-ce
lucrare ce se ține de această bransă.
Curățiri, reparări, vopsiri de palării și comande din
provincie, se execută prompt și eflin.

Cu stimă:

IOAN MANYUTCZ

Morburile de stomac sunt de cele mai multe-ori urmăriile incomedibilității, care cauzează lipsă de poftă de mâncare, insomnie, colici de stomac, greață, indispoziție, durere de cap, tuse, paloare și gălbeneală, colice etc. și de multe-ori sdruncină sănătatea, dacă nu se vindecă la vreme. Contra acestora de decenii sub numele de PICĂTURI MARIACELLI pentru stomac, — sunt cunoscute pretutindenea

Picăturile lui BRADI pentru stomac

ca cele mai eficace, și cari aduc poftă de mâncare și întăresc stomacul. O mulțime de epistole de recunoștință în spitalie să cerem numai picături BRADI și nu altele. Să fim atenți la banda roșie, la chipul Sfințel Fecioare și subscrierea fabricantului. Mai bine ne ferim de contrafaceri dacă ne adresăm comanda noastră direct la **Spițaria BRADI K., la regele maghiar**

Viena, I., Fleischmarkt 1/241.

unde pentru 5 cor. se capătă 6 sticle, pentru cor. 4.50

3 sticle duple franco.

Trimitem gratis carticica, ce arată cum să se folosească.

POMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitatea cea mai bună.

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă strop, ear sâmburii de struguri, coaja și alte părți necurate se îndepărtează numai de cât, prin asta pompa nu se strică și nici vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o garanță pe 3 ani (reparație grstuită).

PUMPE DE FOC

258

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de care se a întrebuințarea de apă nesipoasă ori murdară nu abzie serviciul. Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe 3 ani (reparare gratuită). Șurube potrivite ucltare și țevi de cânepă din lăuntru cătușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine.

Fântâni cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, Rákóczy-utca 27.

Stropitori de vie se primesc spre reparare.

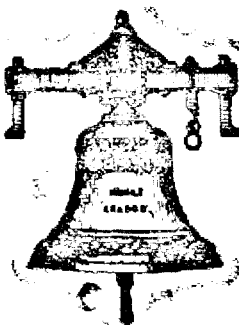
Frideric Höning

Turnătorie, fabrică de clopote și metal, arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote, la turnarea unui și aceluiași clopot tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului.

Recomandă tot-odată clopote de fer, ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin care a căror întrebuințare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-solvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

7 21—25

Cămeși pentru bărbați, gulere, manșete și cravate.

Radó Sándor, Arad, Forray-u., casa Lukács (colț).

Instiintez pe p. t. publicul de dame, că am preluat magazinul de corsete al firmei **FRĂȚII BRASSAY** și până ține le vînd cu preț reduse.

Foarte mare asortiment de flanelle și barchete ce se pot spăla.

Tot felul de ornamenticele și cătușeli.

Bine-voitorul sprijin al onor. public, îl cere cu deosebită stimă:

Au sosit toate noutățile de toamnă și iarnă cele mai elegante și de lipsă țesături, precum și negre — asortiment mare.

Serviciul prompt și conștientios.

Radó Sándor.

Pînză, șifon, canvas și rufe de pat.